

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

Bakalářská práce

2019

Tomáš Halva

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

**Living history ve vysílání České televize:
Dovolená ve starých časech**

Bakalářská práce

Autor práce: Tomáš Halva
Studijní program: Mediální a komunikační studia
Studijní obor: Mediální studia
Vedoucí práce: PhDr. Milan Kruml
Rok obhajoby: 2019

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 9. 5. 2019

Tomáš Halva

Bibliografický záznam

HALVA, Tomáš. *Living history ve vysílání České televize: Dovolená ve starých časech*. Praha, 2019. 69 s. Bakalářská práce práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Milan Kruml.

Rozsah práce: 112 284 znaků.

Anotace

Pořady subžánru living history TV (v některých případech také označovány jako historical reality TV pořady) jsou jedním ze soudobých trendů tvorby v rámci žánru reality TV. Cílem těchto pořadů je v televizním vysílání zobrazit zábavnou a odlehčenou formou určité historické období. Jelikož se jedná o pořady zařazené do žánru reality TV, je jejich cílem zároveň zachytit autentické reakce účastníků, kteří v takovýchto pořadech vystupují. Díky tomuto stylu narace mají diváci možnost sledovat, jak se člověk z 21. století adaptuje na dané období a jak se zachová při konfrontaci s určitými historickými okamžiky. Tento druh pořadů se těší velké oblibě v zahraničních médiích. Na obrazovkách českých televizí se objevily dva pořady, které vytvořila Česká televize. Jedná se o pořady série Dovolená ve starých časech – Dovolená v Protektorátu a Dovolená v éře páry.

Annotation

The living history TV shows (in some cases also referred to as historical reality TV shows) are one of the contemporary trends in the creation of the reality TV genre. The purpose of such programs is to display a certain historical period in a fun and light-hearted form on television. Since they are programs included in the reality TV genre, their aim is also to capture the authentic reactions of those who perform in such programs. With this narrative style, the audience can see how the 21st-century man adapts to the period and how he behaves when confronted with certain historical moments. This kind of program is very popular in foreign media. Two shows created by Czech Television appeared on Czech TV screens. This is a series of Holidays in the Old Times – contains Holidays in the Protectorate and Holidays in the Era of Steam.

Klíčová slova

reality TV, reality television, living history, historická reality TV, Česká televize, ČT, Dovolená ve starých časech, televize, pořad

Keywords

reality TV, reality television, living history, historical reality TV, Czech Television, ČT, Holiday in the Olden Days, television, program

Title

Living History on The Czech Television: Holiday in the Olden Days

Poděkování

Velice bych chtěl poděkovat všem, kteří mne při psaní této bakalářské práce podporovali, ačkoli to v určitých situacích mohly být chvíle „k nezaplacení“. Jmenovitě bych však chtěl tímto poděkovat svému vedoucímu bakalářské práce PhDr. Milanu Krumlovi za jeho užitečné rady. Dále bych chtěl poděkovat celému týmu České televize, především PhDr. Lence Polákové za cenné rady a především informace, které jsem v rámci bakalářské práce využil, Haně Havlíčkové z asociace ATO za pomoc při získávání dat sledovanosti jednotlivých řad Dovolené ve starých časech. V neposlední řadě bych chtěl poděkovat Mgr. Martě Dolejšové, PhDr. Miian Aine Tissari, Bc. Vlastimilu Navrátilovi a Kristýně Sůvové za odbornou pomoc v rámci jazykové a učitelské praxe.

Obsah

1 Úvodem	9
2 Reality TV	10
2.1 Rozdělení žánrů reality TV do nejčastějších subžánrů	11
2.2 Z jakého důvodu jsou pořady žánru reality TV vyhledávány?	12
3 Reality TV ve vysílání České televize	13
3.1 Proč reality TV? Jaká omezení mohou vyplývat ze strany Kodexu České televize?	13
3.1.1 Vnímání reality TV v České republice	13
3.1.2 Omezení v rámci Kodexu České televize?	14
3.2 Pořady žánru reality TV na obrazovkách České televize	16
4 Fenomén living history	19
4.1 Living history jako moderní fenomén zapojený do vzdělávání	20
4.2 Living history jako zábavní aktivita	21
4.3 Living history jako televizní subžánr (tzv. living history TV)	22
5 Série Dovolená ve starých časech	25
5.1 První řada: Dovolená v Protektorátu	25
5.1.1 O pořadu Dovolená v Protektorátu	25
5.1.2 Co všechno předcházelo samotnému natáčení?	26
5.1.3 Casting – základ kvalitního pořadu	27
5.1.4 Dějové linky příběhu	28
5.2 Druhá řada: Dovolená v éře páry	29
5.2.1 O pořadu Dovolená v éře páry	29
5.2.2 Co všechno předcházelo samotnému natáčení?	30
5.2.3 Casting – základ kvalitního pořadu	31
5.2.4 Dějové linky příběhu	32
5.3 Jak living history vnímali účastníci	35

6 Úspěšnost formátu Dovolená ve starých časech ve vysílání České televize	36
6.1 Sledovanost	36
6.1.1 Dovolená v Protektorátu	37
6.1.2 Dovolená v éře páry	40
6.2 Další ukazatele úspěšnosti formátu	43
6.2.1 Divácká zkušenost s pořadem	43
6.2.2 Získaná ocenění a odborná kritika	47
6.2.3 Monitoring mediálních sdělení	49
6.2.4 Porovnání jednotlivých řad	49
6.3 Srovnání se zahraničními formáty	50
Závěr	53
Summary	56

1 Úvodem

V současné době se při sledování televizních programů stále častěji setkáváme s pořady tvořenými masovým způsobem. Snaží se především u diváka zacílit na jeho emoce a tím jej zaujmout. Jejich cílem není kvalita, nýbrž kvantita – v tomto případě je žádoucí co nejvyšší počet diváků. Takové pořady velmi často sklouzávají k bulvárnímu způsobu narace. Nejčastějšími takovými zástupci jsou pořady žánru reality TV. Svou samotnou podstatou k tomu totiž vybízejí. Ne všechny subžánry (podkategorie) žánru reality TV jsou ale stejné. Tato diplomová práce se primárně zabývá televizním subžánrem living history TV. Z hlediska reality TV se jedná o jeden ze současných trendů.

V první části této práce je podrobně vysvětlen pojem „reality TV“, zároveň jsou zde vysvětleny nejčastější jeho subžánry. V další kapitole je probíráno, kde můžeme reality TV pořady sledovat – zda jen na komerčních televizích nebo také na veřejnoprávních. Posléze je televizní subžánr living history TV popsán a zařazen. V další části práce – v praktické části jsou detailně popsány, zhodnoceny pořady tohoto subžánru, jenž jsou z dílny České televize. Konkrétně se jedná o pořady série *Dovolená ve starých časech – Dovolená v Protektorátu a Dovolená v éře páry*.

V rámci schválených tezí jsem se vychýlil při přípravě podkapitoly „3.2 Pořady žánru reality TV na obrazovkách České televize“. Tato podkapitola původně se měla nazývat „Nejúspěšnější pořady žánru reality TV na obrazovkách České televize“. Aby bylo ukázáno celé pozadí tvorby reality TV vysílané v České televizi, rozhodl jsem se zahrnout do této podkapitoly širší spektrum pořadů – nejen ty nejúspěšnější. Dále jsem se vychýlil od schválených tezí v rámci původně schválené podkapitoly 5. kapitoly „Základní informace o sérii *Dovolená ve starých časech* (informace, cíle projektů, obdobné formáty ze zahraničí). Tuto kapitolu jsem přeřadil do podkapitoly „4.3 Living history jako televizní subžánr (tzv. living history TV)“, jelikož dává větší smysl popsat jednotlivé pořady living history TV v rámci definování tohoto subžánru. Oproti schváleným tezím také přibyly podkapitoly „Dějové linky příběhu“ (ve snaze popsat samotné dějové linky pořadu a na základě nich udělat určitý závěr) a „Monitoring mediálních sdělení“ (tato kapitola je přidána k dalšímu možnému pohledu na zhodnocení úspěšnosti pořadu). Další změnou je rozdělení samotné kapitoly 2 „Reality TV“ na dvě další podkapitoly, aby byla tato kapitola přehledněji a logicky rozdělena.

2 Reality TV

Žánr reality TV, v některých literaturách a v profesních kruzích také nazýván jako reality television, je televizním žánrem s poměrně dlouhou historií vysílání na televizních obrazovkách. Pořady, které do něj můžeme zařadit, byly vysílány již od 40. let minulého století.^{1,2,3} Jejich samotná původní podoba s dnešním ztvárněním pořadů žánru reality TV je ale nesrovnatelná. Samotný tento žánr totiž v průběhu jeho samotné existence prošel postupným vývojem, který jej vyprofiloval až do dnešní podoby. Jak již název reality TV napovídá, jedná se o pořady, které jsou svým způsobem narace divákovi velmi blízké. Pořady, které řadíme mezi tento obsáhlý žánr, jsou specifické tím, že v nich vystupují reální lidé. Pro účely samotných pořadů reality TV se tito reální lidé nazývají účinkující, účastníci a v některých případech také soutěžící. Samotné pojmenování závisí na formě zpracování samotného pořadu.^{4,5,6,7}

Celý žánr reality TV je především postaven na principu, kde kamery zachycují reakce účinkujících nejen na předem štáblem promyšlené situace, ale také na nenadálé situace, které vyplynou v průběhu natáčení z jejich samotného chování a vystupování. Tyto pořady mapují také rodinné, sociální a ekonomické pozadí účastníků. V případě soutěžních reality TV mohou tyto pořady sledovat jak samotnou úroveň znalostí daného člověka, tak případně jeho talent. Samotným účelem těchto pořadů je ukázat divákům v televizním pořadu reálního člověka – člověka, se kterým se divák může například náhodně potkat v obchodě či se může jednat o jeho známého. Tento člověk má v pořadu žánru reality TV jako primární úkol vystupovat před kamerami bez scénáře, tedy tak, jako by jednal v reálném světě bez televizních kamer, bez

¹ ROWEN, Beth. History of Reality TV. *Infoplease.com* [online]. [cit. 2019-05-03]. Dostupné z: <https://www.infoplease.com/history-reality-tv>

² BROOKS, Tim a Earl MARSH. *The Complete Directory to Prime Time Network and Cable TV Shows, 1946-present*. Ballantine Books, 2007. ISBN 978-0345497734.

³ MCNEIL, Alex. *TOTAL TELEVISION*. New York: Penguin Books, 1996. ISBN 978-0140249163.

⁴ MURRAY, Susan. *Reality TV*. New York: New York University Press, 2004. ISBN 978-0814764275.

⁵ KAFKA, Misha. *Reality TV (TV Genres)*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2012. ISBN 978-0748637232.

⁶ MURRAY, Susan a Laurie OULLETTE. *Reality TV: Remaking Television Culture*. NYU Press, 2008. ISBN 978-0814757345.

⁷ KRUML, Milan. *Zábava v médiích – JJB334* [přednáška]. Praha: Fakulta sociálních věd UK.

televizního štábu. Divák díky tomu sleduje příběh reálné osoby, nikoli smyšlené postavy, jak je to možné sledovat v případě hrané tvorby.^{8,9}

2.1 Rozdělení žánrů reality TV do nejčastějších subžánrů

Reality TV má jako žánr velmi široké zastoupení ve skladbě televizních pořadů. Velmi zastoupeným typem pořadu, který v tomto televizním žánru nalezneme, jsou reality show. Ty jsou specifikovány především svou soutěžní povahou pořadu. Nejčastějším ztvárněním je pořad, ve kterém vystupuje skupina, případně skupiny velmi často nesourodých lidí, kteří jsou podle určitého psychologického klíče do pořadu vybráni. Ti jsou buď natáčeni v jejich přirozeném prostředí, nebo jsou přeneseni na místo, kde mají za úkol společně žít, případně v některých pořadech musí proti sobě soutěžit. V takovýchto pořadech můžeme nejčastěji sledovat silnou snahu o soutěživost nebo případné vymýšlení intrik. K tomu však často přispívá samotný příběh či situace vytvořené tvůrci pořadu.¹⁰ Jako přelomový pořad v rámci žánru reality TV této formy je tzv. kontejnerová reality show¹¹ *The Real World* od americké MTV.¹² V České republice pojmem reality show označujeme pořady, jakými jsou například dlouhodobě úspěšná reality show *Výměna manželek* či *Robinsonův ostrov*, *Big Brother*, *Farma* nebo také *VyVolení*.

Vedle tohoto oblíbeného a stále televizními společnostmi podporovaného subžánru nalezneme v televizním programu samozřejmě pořady, které charakterizujeme jako soutěže. Hlavním cílem těchto pořadů je ověření znalostí, odhadu či nadání účastníka. Diváci jsou do pořadů vtaženi tím, že se porovnávají s účastníkem nebo také mohou přímo rozhodovat o pořadí jednotlivých účastníků a tím i ovlivňovat samotný pořad.¹³ Klasickým příkladem těchto soutěžních pořadů vysílaných u nás jsou vědomostní pořady *AZ kvíz* a *Chcete být milionářem*.

⁸ KAFKA, Misha. *Reality TV (TV Genres)*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2012. ISBN 978-0748637232.

⁹ MURRAY, Susan a Laurie OULLETTE. *Reality TV: Remaking Television Culture*. NYU Press, 2008. ISBN 978-0814757345.

¹⁰ DEVOLLD, Troy. *Reality TV: An Insider's Guide to TV's Hottest Market*. Michael Wiese Productions, 2016. ISBN 978-1615932436.

¹¹ **Kontejnerová** reality show = účinkující je uzavřen v / na určitém prostoru (vila či jiný objekt, ostrov apod.), tzv. v „kontejneru“, ve kterém musí trávit čas a interagovat s ostatními účinkujícími.

¹² ZLATUŠKOVÁ, Kamila. *Reality TV v ČR: Dramaturgická rozbuška, nebo veřejnoprávní pilíř?*. Brno, 2017. Disertační práce. Janáčkova akademie múzických umění v Brně, Divadelní fakulta. Vedoucí práce Prof. Jan Gogola.

¹³ KAFKA, Misha. *Reality TV (TV Genres)*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2012. ISBN 978-0748637232.

Příkladem soutěží, kde jde o představení talentu soutěžících, jsou *Superstar, Česko Slovensko má talent* nebo také *The Voice Česko Slovensko*.

V televizním vysílání můžeme samozřejmě nalézt množství dalších subžánrů reality TV. Pro účely této kapitoly pojednávající o základním rozdělení subžánrů žánru reality TV sloučíme pořady, které označujeme jako docureality, docusoap či dále v této bakalářské práci rozebíraný living history. Tyto subžánry se přímo vymezují na určitou sociální problematiku, dokumentární tematiku nebo také na populárně-vzdělávací oblasti.¹⁴ Do této kategorie můžeme zařadit pořady *Dovolená v éře páry, Zlatá mládež* či *O deset let mladší*.

2.2 Z jakého důvodu jsou pořady žánru reality TV vyhledávány?

Pořady žánru reality TV se díky některým výše uvedeným charakteristikám zařadily v očích části diváků spíše do bulvárně naladěné kategorie pořadů. V tomto případě mají především na mysli subžánr reality show. Právě protože je v poslední době hlavním kritériem dosažení co nejvyšší sledovanosti, je v současné době ražen trend masového konzumentství, který v takové formě produkce nalezne oporu.

Co by však mohlo být tím zásadním, proč lidé tento formát pořadů vyhledávají? V televizním programu nalezneme nepřeberné množství pořadů, které v zásadě dělíme na pořady hrané tvorby, reality TV, dokumentární tvorbu nebo publicistiku a zpravodajství. Poslední dobou diváci spíše než hranou tvorbu, tedy pořady postavené na nereálných a smyšlených příbězích, vyhledávají pořady právě žánru reality TV. Tento trend můžeme vidět i na samotné programové skladbě, kdy jsou do programu televizních stanic zařazovány poměrně ve velkém zastoupení (viz náhodně vybrané časové úseky v poznámce pod čarou č. 16 až 19).^{15,16,17,18,19} Diváci sledují tento druh zábavné, potažmo zábavně-dokumentární či zábavně-vzdělávací tvorby, aby mohli sledovat příběh tvořený reálným člověkem, nikoli fiktivní postavou. Úplně stejně, jako to dělají u pořadů hrané tvorby, si v nich vyhledávají svého

¹⁴ KAFKA, Misha. *Reality TV (TV Genres)*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2012. ISBN 978-0748637232.

¹⁵ KAFKA, Misha. *Reality TV (TV Genres)*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2012. ISBN 978-0748637232.

¹⁶ *TV program* [online]. [cit. 2019-01-15]. Dostupné z: <https://tv.seznam.cz/2018/11/7>

¹⁷ *TV program* [online]. [cit. 2019-01-15]. Dostupné z: <https://tv.seznam.cz/2018/10/24>

¹⁸ *TV program* [online]. [cit. 2019-01-15]. Dostupné z: <https://tv.seznam.cz/2018/2/12>

¹⁹ *TV program* [online]. [cit. 2019-01-15]. Dostupné z: <https://tv.seznam.cz/2018/3/21>

favorita, kterému fandí, případně vyhledávají outsidera – osobu, kterou nemají v daném pořadu rádi. Přidanou hodnotou reality TV je pak vědomí toho, že se jedná o reálné postavy a jejich reálné příběhy. Diváci se tak s účastníky v těchto pořadech přes obrazovku lépe a více sblíží – mohou se s nimi ztotožňovat, porovnávat nebo je mohou za jejich chování odsuzovat. Celý tento způsob narace je založen především na snaze zobrazení co nejreálnějšího života, příběhu či chování jedinců, kteří jsou v rámci pořadu vyobrazeni.^{20,21}

3 Reality TV ve vysílání České televize

3.1 Proč reality TV? Jaká omezení mohou vyplývat ze strany Kodexu České televize?

Název této kapitoly jsem zvolil záměrně tak, aby byl neurčitý a aby již od počátku provokoval na samotném úvodu kapitoly. V minulé kapitole jsem vysvětloval, co to je žánr reality TV a jaké pořady do něj můžeme zařadit. V této kapitole se spíše zaměřím na vztah reality TV a České televize.

3.1.1 Vnímání reality TV v České republice

Jak již bylo naznačeno v předchozí kapitole, pořady žánru reality TV mohou být širokou společností v České republice vnímány kontroverzně. Je tomu tak především kvůli bulvarizaci tohoto formátu ze strany komerčních televizí, které se tak snaží produkovat masovou zábavu.^{22,23} Všeříkajícím, ačkoli již v dnešní době spíše historickým příkladem tohoto trendu, jsou například reality show typu *Vyvolení* či *BigBrother*. Pořady postavené na podobném kontejnerovém principu reality show již od svého počátku používaly bulvární prvky tvorby, kterými silně cílily především na emoce.²⁴ Podle toho také vypadalo složení účastníků. Jako jeden ze současných příkladů je možno uvést pořad *Výměna manželek*. V posledních jeho řadách, stejně jako u již vyjmenované reality show, nalezneme velkou míru bulvárního

²⁰ KAFKA, Misha. *Reality TV (TV Genres)*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2012. ISBN 978-0748637232.

²¹ KRUML, Milan. *Zábava v médiích – JJB334* [přednáška]. Praha: Fakulta sociálních věd UK.

²² NEIL, Postman. *Ubavit se k smrti: veřejná komunikace ve věku zábavy*. Praha: Mladá fronta, 2010. ISBN 978-8020422064.

²³ MCNEIL, Alex. *TOTAL TELEVISION*. New York: Penguin Books, 1996. ISBN 978-0140249163.

²⁴ Viz jednotlivé díly pořadu *The Real World*, reportáž MTV o tomto pořadu dostupná na YouTube:

<https://www.youtube.com/watch?v=D2has25saPg>

provedení. To je zapříčiněno složením účinkujících.²⁵ V současné době se spíše cílí na výběr účinkujících, u nichž je pravděpodobné silné emocionální vystupování.²⁶

Ovšem základ reality TV není přímo založen na bulvárním způsobu ztvárnění. Úplným základem je vystupování reálných lidí v pořadu, jež jednají na základě vlastního úsudku. Takové jednání je zaznamenáno a posléze přeneseno na televizní obrazovky.^{27,28} To ale neznamená, že takový pořad musí být nutně bez již zmíněných emocí. Je dobré se zamyslet, zda by takový pořad měl úspěch. Evidentně je zapotřebí brát emoce jako určitou součást každého pořadu. V takovém případě je důležité najít hranici, která odděluje bulvární výstupy od emocí, jež jsou nutné pro dokreslení celého pozadí příběhu, který účastníci svými výstupy tvoří.

3.1.2 Omezení v rámci Kodexu České televize?

V Kodexu České televize nalezneme v článku 11.1 bod „... *Při výběru a zpracování zábavních pořadů dbá, aby užití tvůrčí postupy nesklouzávaly k bulvárnosti. Česká televize postupuje při výběru zábavních pořadů tak, aby nedocházelo k výkyvům ve standardu programové kvality vlastní celkové programové nabídky...*“²⁹ Z této části vyjádření je patrné, že prvky bulvární tvorby by ve vysílání České televize neměly být přípustné. Nejen díky zakořeněnému nesprávnému rozlišování pojmů reality TV a reality show³⁰, ale i díky všeobecně vytvořenému podvědomí, že se v případě pořadů žánru reality TV automaticky jedná o bulvárně ztvárněný pořad, může vzniknout předpoklad, že pořad tohoto žánru se nemá objevovat na obrazovkách veřejnoprávní České televize.

Opak je ale pravdou. Na žánr reality TV nesmíme pohlížet právě tímto vesměs komerčními televizními stanicemi zavedeným pohledem, kdy opravdu ve většině jejich pořadů

²⁵ Porovnání 1. série pořadu Výměna manželek s 11. (současně nejnovější) sérií.

²⁶ ZLATUŠKOVÁ, Kamila. *Reality TV v ČR: Dramaturgická rozbuška, nebo veřejnoprávní piliř?*. Brno, 2017. Disertační práce. Janáčkova akademie múzických umění v Brně, Divadelní fakulta. Vedoucí práce Prof. Jan Gogola.

²⁷ KAFKA, Misha. *Reality TV (TV Genres)*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2012. ISBN 978-0748637232.

²⁸ MURRAY, Susan. *Reality TV*. New York: New York University Press, 2004. ISBN 978-0814764275

²⁹ *Kodex České televize: výňatek čl. 11 – Zábavní pořady, bod 11.1* [online]. Praha: Česká televize, 2003 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <http://bit.ly/kodex-ct>

³⁰ **Reality TV** = žánr televizní tvorby zahrnující široké spektrum subžánrů, pořady vyobrazující reálné lidi (účastníky) v televizním vysílání

Reality show = subžánr reality TV, většinou soutěžní forma pořadu zobrazující náhodné účastníky (kteří se většinou neznají) v jejich reálném prostředí či v předem připraveném uzavřeném, kdy spolu nebo proti sobě soutěží.

nalezneme velmi často použité prvky bulvární tvorby. Tento žánr je potřeba vnímat v jeho původní, v dnešní době možná již teoretické, formě. Ta nezajistí špičkovou masovou sledovanost, ovšem při správném zkombinování příběhu založeném na reálných účastnících a zábavných prvcích, se může z pořadu stát nadprůměrný a oslovit tak značnou část televizních diváků. V takové formě se vyskytuje jak v zahraničních, tak i v našich veřejnoprávních médiích.

Podívejme se však na další, pro žánr reality TV důležité části Kodexu České televize. Těmi jsou především vyjádření ihned v preambuli, kde se na základě programu Rady Evropy pro veřejné vysílání stanovuje, že Česká televize, jakožto veřejnoprávní vysílatel „*vytváří svými pořady orientační bod pro všechny členy společnosti a podporuje soudržnost společnosti a integraci všech jednotlivců, skupin a společenství; zvláště se pak musí vyvarovat jakýchkoli forem kulturní, sexuální, náboženské či rasové diskriminace a společenské segregace,*“³¹ „*představuje fórum pro veřejnou diskusi, v níž je možno vyjadřovat nejširší možné spektrum názorů a hledisek*“³² a „*aktivně přispívá k lepšímu poznání, pochopení a šíření národního a evropského kulturního dění a dědictví.*“³³ Nejzajímavější tezí je však tato myšlenka, „*vytváří pluralitní, invenční a rozmanitou programovou nabídku, která splňuje vysoká etická a kvalitativní měřítka, a nepodřizuje snahu o kvalitní výstup tlakům trhu.*“³⁴ Ta totiž řeší celou problematiku komplexně v jedné větě. Právě tučným písmem zvýrazněná slova můžeme interpretovat tak, že ačkoli by měla Česká televize vysílat pestrou škálu formátů, nesmí se to stát na úkor kvality pořadu v rámci společenských morálních zásad.

Ačkoli výše uvedené články Kodexu České televize nejsou jedinými nositeli výše zmíněných idejí, označil bych je jako nejzásadnější. Podobná vyjádření se prolínají celým Kodexem. Po výše uvedené interpretaci můžeme konstatovat, že právě pořady žánru reality TV jsou nepostradatelnou součástí programové skladby, která v České televizi nesmí chybět. I přes to je na závěr důležité zmínit, že se při tvorbě takových pořadů nesmí sklouzávat k přehnanému

³¹ *Kodex České televize: výňatek z Preambule – bod a)* [online]. Praha: Česká televize, 2003 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <http://bit.ly/kodex-ct>

³² *Kodex České televize: výňatek z Preambule – bod b)* [online]. Praha: Česká televize, 2003 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <http://bit.ly/kodex-ct>

³³ *Kodex České televize: výňatek z Preambule – bod g)* [online]. Praha: Česká televize, 2003 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <http://bit.ly/kodex-ct>

³⁴ *Kodex České televize: výňatek z Preambule – bod d)* [online]. Praha: Česká televize, 2003 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <http://bit.ly/kodex-ct>

bulvárnímu pojetí příběhu. Aneb méně bulváru, více kvalitní a inteligentní zábavy doplněné novým poznáním – tak by měla vypadat reality TV v pojetí České televize.

3.2 Pořady žánru reality TV na obrazovkách České televize

Začněme od nejstaršího formátu pořadů, který v rámci reality TV ve vysílání České televize nalezneme. Jsou jimi klasické soutěžní pořady. Podíváme-li se do historie vysílání České televize, konkrétně na tvorbu ČST, již tehdy vznikaly pořady, které můžeme zařadit do žánru reality TV. Mezi ně například řadíme *Zpívá celá rodina*, *Šest ran do klobouku* nebo *Deset stupňů ke zlaté*.

Mezi pořady „moderní historie“ řadíme například již delší dobu zavedené pořady *AZ kvíz*, *Bludiště* nebo také bezesporu soutěžní pořad *Taxi* či v současné době jeden z novějších pořadů *Kde domov můj?*³⁵ Je důležité ve výčtu soutěžních pořadů nezapomenout na jeden z nejúspěšnějších pořadů vysílaného na kanálech České televize – *StarDance, když hvězdy tančí* (jehož předlohou je původní seriál BBC *Strictly Come Dancing*). V tomto pořadu soutěží páry sestavené ze známých osobností a k nim přiřazených profesionálních tanečníků v tanečních vystoupeních. V každém díle pár s nejnižším počtem hlasů získaných od diváků vypadává.³⁶ Ačkoli se v tomto případě jedná o pořad, který zachycuje známé osobnosti, do žánru reality TV jej zařadit můžeme také.³⁷ Osobnosti zde totiž vystupují jako ony samotné, nikoli jako smyšlená postava a divák má možnost sledovat jejich reálné reakce na hodnocení přítomných porotců i průběžné pořadí či případně samotné pořadí může svým hlasem ovlivnit.

Jeden z prvních pořadů žánru reality TV, který stavěl své základy na kombinaci reality show, sociálního pozadí soutěžících a kuchařské soutěže, byl divácky ne příliš úspěšný pořad *Hospoda u Druhé šance*. V pořadu divák sledoval, jak účinkující dostávali druhou šanci v podobě rekvalifikace v oboru kuchařství. Nejlepší ze všech účastníků měl posléze možnost

³⁵ Videoarchiv soutěžních pořadů. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z:

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/tema/zabavne/#videoarchivsoutezni>

³⁶ *StarDance – O pořadu. Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z:

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/10120511902-stardance/20752216044-stardance-story/?vso=oporadu>

³⁷ ZLATUŠKOVÁ, Kamila. *Reality TV v ČR: Dramaturgická rozbuška, nebo veřejnoprávní pilíř?*. Brno, 2017. Disertační práce. Janáčkova akademie múzických umění v Brně, Divadelní fakulta. Vedoucí práce Prof. Jan Gogola.

vyhrát pracovní místo v nově otevírané restauraci. Pořadem účinkující i diváky provázeli kuchař Dalibor Navrátil a podnikatel Marcel Lesník Woodman.³⁸

Jedním z prvních zásadních a přelomových pořadů žánru reality TV, který nebyl ryze soutěžním a zaměřoval se nejen na prvek zábavy, ale také na poučení v socioekonomické oblasti, byl pořad *Třída 8.A*, který Česká televize vysílala v roce 2014. Jednalo se o tvorbu původně ze Švédska, která skloubila prvky reality TV s dokumentární tvorbou. Cílem pořadu bylo zachytit, jakým způsobem bude jedna česká problémová třída reagovat na příchod nových učitelů a na nové způsoby výuky, které do školy přinesou. Zároveň bylo možné sledovat reakce samotných učitelů, kteří samotný průběh experimentu neměli rovněž jednoduchý.^{39,40} Pořad tehdy rozpoutal v české společnosti diskusi na téma změn v českém školství. Dalším takovým pořadem je *Zlatá mládež*. Tento pořad, jenž má dvě řady, můžeme řadit mezi jeden z úspěšných pořadů žánru reality TV ve vysílání České televize. Svým zpracováním dokázal zasáhnout obrovskou část českého obyvatelstva. *Zlatá mládež* ukazuje pětici mladých lidí převážně zvyklých na život velkoměsta, jak se poradí s profesemi a činnostmi, které neznají. Protagonisté si v pořadu vyzkouší nejen manuální práci, ale také, jaké to je žít v nepřívětivých životních podmínkách.^{41,42} Konkrétně se v tomto případě jedná o klasický příklad reality TV, jež neobsahuje zbytečný nadbytek prvků bulvarizace, ukazuje postoje protagonistů, jejich chování a emoce. Zároveň je svým způsobem zpracování kontroverzní a zajímavá, že diváky podněcuje k zamyšlení a případně též k debatě.

Podobným příkladem, jako byla *Zlatá mládež*, byla také první řada *Dovolené ve starých časech – Dovolená v Protektorátu*. Již název samotný probouzí zájem – jak by mohlo být období Protektorátu dovolenou? Tato debata velmi rezonovala v mediálním prostoru, tak na sociálních sítích. Jelikož o pořadu pojednávalo velké množství médií, jak tuzemských, tak

³⁸ Hospoda u druhé šance. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z:

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/10437569498-hospoda-u-druhe-sance/413237100041001/>

³⁹ Třída 8.A – O pořadu. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z:

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/10719503009-trida-8-a/8132-o-poradu/>

⁴⁰ ZLATUŠKOVÁ, Kamila. *Reality TV v ČR: Dramaturgická rozbuška, nebo veřejnoprávní pilíř?*. Brno, 2017. Disertační práce. Janáčkova akademie múzických umění v Brně, Divadelní fakulta. Vedoucí práce Prof. Jan Gogola.

⁴¹ ZLATUŠKOVÁ, Kamila. *Reality TV v ČR: Dramaturgická rozbuška, nebo veřejnoprávní pilíř?*. Brno, 2017. Disertační práce. Janáčkova akademie múzických umění v Brně, Divadelní fakulta. Vedoucí práce Prof. Jan Gogola.

⁴² Zlatá mládež – O projektu. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z:

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/10718483769-zlata-mladez/8814-o-projektu/>

zahraničních,^{43,44,45,46,47,48,49} je velká pravděpodobnost, že se debata dostala jak mezi diváky České televize, tak i mezi lidi, kteří Českou televizi pravidelně nesledují. Jelikož druhá řada *Dovolené ve starých časech* již takto kontroverzní nebyla, podobného efektu nedosáhla. O tom se ovšem pojednává podrobněji v dalších kapitolách.

Za zmínku stojí samozřejmě ještě další dva specifické pořady, které můžeme do žánru reality TV zařadit. Prvním z nich je *Pošta pro tebe*. Dle definice České televize se jedná o talk show pořad doplněný prvky reality. Hlavní jeho náplní je ukázat příběh reálných lidí, kteří se od sebe odloučili či se spolu dlouhou dobu nestýkají. Pokud s pozváním do studia souhlasí, mají možnost se shledat a případně se usmířit. Pořad cílí na zachycení jak příběhů jednotlivých účinkujících, tak jejich emocí projevených při samotném shledání.⁵⁰ Tím druhým pořadem je *Den D*. V něm vystupují reální lidé, kteří mají podnikatelský nápad, na nějž potřebují sehnat dostatečný obnos peněz. Jejich úkolem je přesvědčit alespoň jednoho z investorů, aby do jeho podnikatelského plánu investoval. Tento pořad vychází z původního zahraničního formátu *Money Tiger*, který se vysílal na začátku mezi lety 2001 a 2004 v Japonsku. Posléze se formát dočkal mnoha zahraničních adaptací, kdy jednou z neúspěšnějších byl britský pořad *Dragon's*

⁴³ SPÁČILOVÁ, Mirka. Půjčili rodině na Dovolené v protektorátu mobility? Tvůrci to odmítají. *IDnes.cz* [online]. [cit. 2019-04-11]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/kultura/film-televize/kauza-dovolena-v-protektoratu.A150603_101215_filmvideo_spm

⁴⁴ FISCHER, Petr. Petr Fischer: Dovolená v protektorátu měla své mouchy, ale pořad lepší než formální výuka dějepisu. *Ihned.cz* [online]. [cit. 2019-04-11]. Dostupné z: <https://archiv.ihned.cz/c1-64178880-petr-fischer-dovolena-v-protektoratu>

⁴⁵ PÁNKOVÁ, Barbora. Dovolená v Protektorátu. Ten strach ale nenapodobíte. *Echo24.cz* [online]. [cit. 2019-04-11]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/w2WjA/dovolena-v-protektoratu-ten-strach-ale-nenapodobite>

⁴⁶ Nesp. ČT v New York Times. Dovolená v Protektorátu zajímá i světový tisk. *Lidovky.cz* [online]. [cit. 2019-04-11]. Dostupné fhhttps://www.lidovky.cz/kultura/ct-v-new-york-times-dovolena-v-protektoratu-zajima-i-svetovy-tisk.A150608_124818_ln_kultura_hep

⁴⁷ Nesp. „URLAUB IM PROTEKTORAT“: Willkommen in der Hölle. *Frankfurter Allgemeine* [online]. [cit. 2019-04-11]. Dostupné z: <https://www.faz.net/aktuell/feuilleton/medien/tschechische-reality-serie-urlaub-im-protektorat-13589537.html>

⁴⁸ Ghö/AFP. Tschechisches TV zeigt Nazi-Reality-Show. *N-tv.de* [online]. [cit. 2019-04-11]. Dostupné z: <https://www.n-tv.de/panorama/Tschechisches-TV-zeigt-Nazi-Reality-Show-article15166386.html>

⁴⁹ LYMAN, Rick. Grim Reality: Czech TV Makes Game of Nazi Era. *NYTimes.com* [online]. [cit. 2019-04-11]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2015/06/06/world/europe/czech-reality-tv-show-makes-a-game-of-life-under-nazi-rule.html>

⁵⁰ Pošta pro tebe. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10079901208-posta-pro-tebe/>

Den, který uvedla do vysílání BBC.⁵¹ V České republice se pořad dočkal 4 řad, přičemž poslední se vysílala v roce 2012.⁵²

4 Fenomén living history

Pojem living history můžeme brát jako fenomén současné doby. V českém jazyce se bavíme o tzv. živé historii nebo také oživé historii. Samotný název již rámcově vypovídá o tom, o jaký okruh činnosti se jedná. Oživlou historií rozumíme ucelenou řadu aktivit, jejichž cílem je, aby lidé vykonávající tyto činnosti, co nejdříve napodobili dané historické období, a tím simulovali návrat zpět v čase.

Z historického hlediska je living history poměrně mladým fenoménem. Samotné jeho počátky ovšem můžeme nalézt na počátku minulého století. Jako jedna z prvních doložitelných zmínek je historická rekonstrukce z knihy *Der Wiederaufbau von Carnuntum* (v překladu rekonstrukce Carnuntua) od autora Guido von Lista z roku 1900.^{53,54} Listovým záměrem, který v knize popisuje, bylo zrekonstruovat toto historické místo a vytvořit tak dobově odpovídající rekonstrukci starověkého legionářského tábora ve formě srovnatelné se zábavními parky dnešní doby. V návrhu se též vyskytuje myšlenka, kdy lidé pracující v parku, ale i jeho návštěvníci nosí dobové oblečení a používají dobové nástroje.^{55,56} Tato myšlenka je typicky charakteristická pro samotný fenomén living history a provází ho celou jeho historií.

Oblast živé historie obsahuje četné prvky, které svými kombinacemi vytvářejí komplexní systém aktivit. Primárním cílem living history je přiblížit dobové prvky, reálie, situace a podmínky, které byly charakteristické pro vybrané historické období. V rámci tohoto fenoménu se můžeme setkat nejen se širokým spektrem činností a aktivit, ale i s dobově

⁵¹ Den D III. Řada – O pořadu. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z:

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/10297718398-den-d-iii-rada/3654-o-poradu/>

⁵² Program – Den D. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: [https://www.ceskatelevize.cz/tv-](https://www.ceskatelevize.cz/tv-program/hledani/?filtr[SIDP]=10318881162)

[program/hledani/?filtr\[SIDP\]=10318881162](https://www.ceskatelevize.cz/tv-program/hledani/?filtr[SIDP]=10318881162)

⁵³ Carnuntum bylo město, které ve starověku také sloužilo zároveň římský legionářský tábor

⁵⁴ SUTTER FICHTNER, Paula. *Historical Dictionary of Austria*. Lanham, MD: Scarecrow Press, 2009. ISBN 978-0810863101.

⁵⁵ BANGHARD, Karl. *Unter dem Häkelkreuz. Germanische Living History und rechte Affekte: Ein historischer Überblick in drei Schlaglichtern*. In: KILLGUSS, Hans-Peter. *Die Erfindung der Deutschen. Rezeption der Varusschlacht und die Mystifizierung der Germanen*. Köln: Verlag NS-Dokumentationszentrum, 2009. ISBN 978-3938636121.

⁵⁶ LIST, Guido. *Der Wiederaufbau von Carnuntum*. Graz: Ed. Geheimes Wissen, 2010. ISBN 978-3902756176.

používanými předměty, jež historicky věrně ukazují jejich historický účel a způsob užití. Styl prezentace dobových podmínek a historických událostí je vytvářen pro dosažení dvou na sobě nezávislých cílů. Prvním je snaha rozvíjet vzdělávání v dané historické době a druhým cílem je vytvoření zábavní aktivity. Oba cíle sice na sobě nejsou přímo závislé, ale mohou se vzájemně doplňovat.^{57,58}

4.1 Living history jako moderní fenomén zapojený do vzdělávání

Living history v oblasti vzdělávání historie je v současné době již zavedený pojem a stává se součástí jak mimoškolního vzdělávání, tak také klasického školního vzdělávání.

Jedním z mnoha příkladů využití živé historie ve vzdělávání je v zahraničí velmi často používané zakomponování živých aktérů do muzejních kompozic. Muzea oslovují jak profesionální aktéry, kteří dokáží kvalitně zahrát danou roli v historické události, tak amatérské aktéry, kteří však dokáží zprostředkovat obyčejnost dobového života, jež mohou ukazovat v jeho každodenních činnostech a v dobovém stylu života. Vybraní aktéři však mohou sloužit zároveň k porovnání současné doby s dobou historickou, na kterou je daná oživlá historie zaměřena.⁵⁹

Další velmi často používanou aktivitou, která se váže na vzdělávání v historii, je představení doplněné divadelními prvky. Právě prostřednictvím něho je možno návštěvníkům, a v případě jejich aktivního zapojení též aktérům, ukázat rekonstrukci dobových událostí, případně zvyklostí tzv. „naživo“. V tomto případě platí, že čím blíže je návštěvník ději a čím více do samotné doby zapadá (oblečení, doplňky, nástroje ad.), tím větší zážitek si odnáší a s tím zároveň i větší životní zkušenost, jež v něm zanechá informace o daném historickém období.

V rámci living history a vzdělávání je velmi důležité také zmínit, že se v současné době postupně aplikují vzdělávací postupy, které tento fenomén reflektují a zavádějí jej do prostředí

⁵⁷ PEERS, Laura. *Playing ourselves: interpreting Native histories at historic reconstructions*. Lanham, MD: AltaMira Press, 2007. ISBN 978-0759110625.

⁵⁸ HARTVICH, Ondřej. *Fenomén Living History v Čechách*. Praha, 2011. Bakalářská práce práce (Bc). Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav etnologie. Vedoucí práce Doc. PhDr. Irena Štěpánová, CSc.

⁵⁹ PEERS, Laura. *Playing ourselves: interpreting Native histories at historic reconstructions*. Lanham, MD: AltaMira Press, 2007. ISBN 978-0759110625.

vzdělávání na primárních a sekundárních stupních českého vzdělávacího systému. To vše formou tzv. „zážitkového vzdělávání“. Cílem této metody je vzbudit u studentů zážitek z probírané látky, a tím docílit lepšího zapamatování historických reálií, faktů a spojitostí. Dále i vytvoření pro život důležitých vlastních názorů na dané téma.⁶⁰

4.2 Living history jako zábavní aktivita

Jak již bylo naznačeno v předchozích odstavcích, living history je v současné době velmi používané jako zábavní aktivita. Pro účely vysvětlení podstaty živé historie v oblasti zábavy je v této části záměrně vynechán televizní subžánr living history TV. O samotném televizním subžánru je zmínka v další části této bakalářské práce.

Pokud se bavíme o živé historii jako o zábavní aktivitě, jedná se o činnost vytvářenou účastníky, při které se dotyční snaží vžít co nejvěrněji do historické doby. Toho může účastník docílit několika způsoby – od pouhého „pozorování dění“, tedy bez jejich zapojení, až po aktivní zapojení do děje, který kolem účastníka probíhá. V tomto případě platí úplně stejná úměra, jako již byla uvedena u vzdělávání – čím je člověk aktivněji zapojen do dění, tím více prožitků si odnáší.^{61,62}

Zásadní v tomto směru je, aby se účastník do vytvořeného děje co nejvíce vžil. Důležitá při tom je celková autenticita příběhu, který má účastník zažít. Zároveň i „nastavení“ samotného účastníka – musí se alespoň částečně oprostít od současnosti a přilnout v myšlenkách k probíhajícímu ději.

K celkové autenticitě prostředí, ve kterém se děj odehrává, slouží primárně dobové oblečení, do něhož jsou účastníci převlečeni, dobově upravené prostředí či prostory, používání dobových nástrojů, strojů a doplňků a především děj, který je připraven tak, aby odpovídal dané

⁶⁰ HARTVICH, Ondřej. *Fenomén Living History v Čechách*. Praha, 2011. Bakalářská práce práce (Bc). Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav etnologie. Vedoucí práce Doc. PhDr. Irena Štěpánová, CSc.

⁶¹ PEERS, Laura. *Playing ourselves: interpreting Native histories at historic reconstructions*. Lanham, MD: AltaMira Press, 2007. ISBN 978-0759110625.

⁶² HARTVICH, Ondřej. *Fenomén Living History v Čechách*. Praha, 2011. Bakalářská práce práce (Bc). Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav etnologie. Vedoucí práce Doc. PhDr. Irena Štěpánová, CSc.

době. Děj tak musí určitým způsobem reflektovat nejen historické události, nýbrž i musí účastníkovi zprostředkovat každodenní život, styl a především „myšlení“ tehdejších obyvatel.⁶³

Na závěr je velice důležité vymezit pojem living history v oblasti zábavy vůči ostatním zábavním aktivitám spojenými s historií. Velice často se stává, že pojem živá historie je zaměňován s aktivitami, jako jsou experimentální archeologie, historický šerm či jarmark. Ve všech uvedených případech je toto nesprávné. V případě experimentální archeologie se totiž jedná především o vědeckou záležitost, která slouží nejen k zábavě, ale také k vědeckému zkoumání. V případě historického šermu či jarmarku se jedná o úzce specifikovanou aktivitu, která má za úkol reprodukovat pouze dílčí část minulé doby. Oproti tomu je právě living history specifikována tím, že se jedná o komplexní zpracování děje, ve kterém samotná aktivita nezahrnuje jen dílčí část historie a snaží se postihnout jak historické události a prostředí, tak způsob života a fungování tehdejší společnosti.⁶⁴

4.3 Living history jako televizní subžánr (tzv. living history TV)

Living history TV je subžánrem Reality TV. Někdy je též tento subžánr označován jako historical reality TV – tedy historická reality TV.

Tento subžánr je postaven na principu žánru reality TV spojeném se základním principem living history. Je jím zachycení reakcí reálných lidí na předem připravené situace nebo na situace, které vyplynou či v rámci jednotlivých účastnických rozhodnutí v reakci na vytvořený příběh. Ten, který zachycuje nejen zásadní historické události, ale především reflektuje tehdejší životní styl. Hlavním cílem pořadu je ukázat divákovi, jak je člověk z 21. století schopný vžít se do role člověka z jiné doby.⁶⁵

V rámci living history TV je žádoucí v castingu vybrat účastníky, kteří budou schopni vyrovnat se s dobově připraveným příběhem. Jakým způsobem se s tím popasují, je již na samotných účastnících. Mohou se do dobové role vžít naplno a plně „se řídit“ dobovými pravidly nebo mohou být vůči takovému sžití rezistentní a do příběhu vkládat chování

⁶³ HARTVICH, Ondřej. *Fenomén Living History v Čechách*. Praha, 2011. Bakalářská práce práce (Bc). Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav etnologie. Vedoucí práce Doc. PhDr. Irena Štěpánová, CSc

⁶⁴ HARTVICH, Ondřej. *Fenomén Living History v Čechách*. Praha, 2011. Bakalářská práce práce (Bc). Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav etnologie. Vedoucí práce Doc. PhDr. Irena Štěpánová, CSc

⁶⁵ KRUML, Milan. Dovolena v Protektorátu – Žánr living history TV. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10871520054-dovolena-v-protektoratu/8656-zanr-living-history-tv/>

a zvyklosti z 21. století. To, jakým způsobem se bude účastník chovat, je pro tento druh pořadu přednostní.

Ačkoli je tento subžánr poměrně mladý, řadíme do něj rozsáhlé množství pořadů. Pomyslnou kolébkou tohoto subžánru je jednoznačně Velká Británie. První pořad, který můžeme do living history TV zařadit, vznikl koncem v roce 1978. Britská veřejnoprávní stanice BBC tehdy v pořadu *Living in the Past* umístila 15 lidí do období doby železné. Musela po dobu jednoho roku žít, jako by byla v době železné. Rodina musela používat dobové nástroje, starat se o zvířata nebo také obstarávat plodiny.⁶⁶ Obrovský rozmach, který subžánr living history zaznamenal, začal koncem 90. let 20. století. Britská televizní stanice Channel 4 v roce 1999 uvedla do vysílání v tu dobu ojedinělý televizní pořad *The 1900 House*. Štáb přenesl šestičlennou rodinu do období přelomu 19. a 20. století. Žila bez moderních technologií ve speciálně upraveném domě, který svým vybavením odpovídal době okolo roku 1900.⁶⁷ Na tento pořad posléze navazovalo pokračování, *The 1940s House*, který vysílala stejná televizní společnost roku 2001.⁶⁸ Další britské pořady, které následovaly, byly například *The Edwardian Country House* (pořad původně vysílán roku 2002)⁶⁹ a *Regency House Party* (2004).⁷⁰ Vycházely ze stejného principu, na kterém byly postaveny pořady *The 1900 House* a *The 1940s House*. Oba tyto pořady byly původně vysílány na britské televizní stanici Channel 4. Mezi soudobé a divácky velmi úspěšné pořady řadíme především tvorbu britské BBC. Produkovala a posléze na kanálu BBC Two vysílala pořady *Victorian Farm* (původně vysíláno roku 2009)⁷¹, *Victorian Pharmacy* (2010)⁷², *Edwardian Farm* (2010 - 2011)⁷³, *Wartime Farm* (2012)⁷⁴

⁶⁶ *Living in the Past* (1978). *Channel 4* [online]. [cit. 2019-04-16]. Dostupné z: <http://www.screenonline.org.uk/tv/id/583427/> pořad je ke zhlédnutí na portálu YouTube - <https://www.youtube.com/watch?v=2e7ZLWz3UMw>

⁶⁷ *The 1900 House*. *Channel 4* [online]. [cit. 2019-04-16]. Dostupné z: <https://www.channel4.com/programmes/the-1900-house/episode-guide>

⁶⁸ *The 1940s House*. *IMDb* [online]. [cit. 2019-04-16]. Dostupné z: https://www.imdb.com/title/tt0375237/plotsummary?ref_=tt_ov_pl

⁶⁹ *The Edwardian Country House*. *IMDb* [online]. [cit. 2019-04-16]. Dostupné z: <https://www.imdb.com/title/tt0339957/>

⁷⁰ *The Regency House Party*. *IMDb* [online]. [cit. 2019-04-16]. Dostupné z: https://www.imdb.com/title/tt0435985/plotsummary?ref_=tt_ov_pl

⁷¹ *Victorian Farm*. *BBC* [online]. [cit. 2019-04-16]. Dostupné z: <https://www.bbc.co.uk/programmes/b00grv47>

⁷² *Victorian Pharmacy*. *BBC* [online]. [cit. 2019-04-16]. Dostupné z: <https://www.bbc.co.uk/programmes/b00t3zhy>

⁷³ *Edwardian Farm*. *BBC* [online]. [cit. 2019-04-16]. Dostupné z: <https://www.bbc.co.uk/programmes/b00w15jc>

⁷⁴ *Wartime Farm*. *BBC* [online]. [cit. 2019-04-16]. Dostupné z: <https://www.bbc.co.uk/programmes/b01mmt8t>

a *Tudor Monastery Farm* (2013).⁷⁵ Jako jeden z posledních velmi úspěšných living history pořadů, který vznikl v produkci BBC, byl pořad *24 Hours in the Past*. V tomto pořadu bylo šest známých osobností Velké Británie posláno na jeden posláno do určité historické doby, kde měli za úkol žít a pracovat, jak bylo v té době zvykem.^{76,77}

Jak již bylo uvedeno, living history má zárodky své existence ve Velké Británii, v níž je velmi divácky oblíbený. Tento subžánr ale můžeme nalézt i v dalších zahraničních produkcích. Jednou z nich je například kanadská tvorba z roku 2000 *Pioneer Quest: A Year in the Real West*. Byla vysílána na televizní stanici PBS a History.⁷⁸ Dalším zahraničním pořadem byla i německá historická reality TV z roku 2002 *Schwarzwaldhaus 1902* (v anglickém jazyce *Blackforest House 1902*) od tamní televizní sítě SWR.⁷⁹ Z americké tvorby je důležité zmínit jednu z prvních amerických living history *Frontier House*, která vznikla ve spolupráci americké PBS s britskou Channel 4. Vysílána byla na stejných televizních stanicích.⁸⁰ Dalším zástupcem americké tvorby je úspěšný pořad *Colonial House*, který byl produkován americkou společností Thirteen/WNET New York spolu s britskou společností Wall to Wall Television. Série byla vysílána roku 2004 v USA na stanici PBS a ve Velké Británii na stanici Channel 4.⁸¹ Svým způsobem narace navazovala na britský pořad *The 1900 House*. Ve výčtu zahraničních pořadů stojí určitě také za zmínku jeden poměrně mladý pořad norské NRK TV *Anno*, který má za sebou již tři sezóny, kdy první byla vysílána v roce 2015. Účastníci tohoto pořadu jsou přeneseni do historických událostí a jejich cílem je plnit v příběhu různé úkoly, díky kterým se posouvají v příběhu dál.^{82,83}

⁷⁵ Tudor Monastery Farm. *BBC* [online]. [cit. 2019-04-16]. Dostupné z: <https://www.bbc.co.uk/programmes/b03pmlbm>

⁷⁶ 24 Hours in the Past. *BBC* [online]. [cit. 2019-04-16]. Dostupné z: <http://www.bbc.co.uk/programmes/b05t517t>

⁷⁷ KRUML, Milan. Dovolena v Protektorátu – Žánr living history TV. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10871520054-dovolena-v-protektoratu/8656-zanr-living-history-tv/>

⁷⁸ Pioneer Quest: A Year in the Real West. *IMDb* [online]. [cit. 2019-13-04]. Dostupné z: <https://www.imdb.com/title/tt0294167/>

⁷⁹ Schwarzwaldhaus 1902. *IMDb* [online]. [cit. 2019-13-04]. Dostupné z: <https://www.imdb.com/title/tt0363052/>

⁸⁰ Frontier House. *THIRTEEN* [online]. [cit. 2019-13-04]. Dostupné z: <https://www.thirteen.org/wnet/frontierhouse/project/index.html>

⁸¹ Colonial House. *THIRTEEN* [online]. [cit. 2019-13-04]. Dostupné z: <https://www.thirteen.org/wnet/colonialhouse/>

⁸² ANNO. *NRK* [online]. [cit. 2019-13-04]. Dostupné z: <https://tv.nrk.no/serie/anno>

⁸³ KRUML, Milan. Dovolena v Protektorátu – Žánr living history TV. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10871520054-dovolena-v-protektoratu/8656-zanr-living-history-tv/>

I slovenská produkce má svého zástupce v subžánru living history. Je jím pořad *Remeslo má zlaté dno*. Tento pořad byl vysílán v roce 2018 na slovenské RTVS na základě licence od FremantleMedia. V pořadu vystupuje šest odborníků na určité řemeslo, které se v pořadu objevuje. Každý z odborníků si vybírá své učně, které poté učí svému řemeslu, vede je a případně jejich výrobky kontroluje.^{84,85}

Mezi české zástupce v subžánru living history patří *Dovolená ve starých časech* od České televize. Skládá se ze dvou sérií. První série, *Dovolená v Protektorátu*, byla vysílána v roce 2016 na ČT 1.⁸⁶ Druhá řada, *Dovolená v éře páry*, byla vysílána na kanálu ČT 1 v roce 2018.⁸⁷

5 Série *Dovolená ve starých časech*

Série *Dovolená ve starých časech* je projektem režisérky Zory Cejnkové, který byl vysílán na obrazovkách České televize. Jedná se o historickou reality TV (living history). Svým ztvárněním je podobná zahraničním formátům, například britským historickým pořadům (např. *Victorian Farm*) či německému pořadu *Schwarzwaldhaus 1902*.⁸⁸

5.1 První řada: *Dovolená v Protektorátu*

5.1.1 O pořadu *Dovolená v Protektorátu*

Pořad *Dovolená v Protektorátu* je první řadou série *Dovolená ve starých časech*. Tento pořad řadíme do subžánru living history TV.

Česká televize v této řadě přenesla účastníky do období mezi lety 1939 až 1945.⁸⁹ V něm byly české země pod nadvládou Velkoněmecké říše jako Protektorát Čechy a Morava.

⁸⁴ Remeslo má zlaté dno. *RTVS* [online]. [cit. 2019-13-04]. Dostupné z: <https://www.rtvsk.sk/televizia/program/13741/170442>

⁸⁵ Pol. RTVS už má vysielací čas pre novinku Remeslo má zlaté dno. *Etrend.sk* [online]. [cit. 2019-13-04]. Dostupné z: <https://medialne.etrend.sk/televizia/rtvs-uz-ma-vysielaci-cas-pre-novinku-remeslo-ma-zlate-dno.html>

⁸⁶ *Dovolená v Protektorátu*. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-01-04]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10871520054-dovolena-v-protektoratu/>

⁸⁷ *Dovolená v éře páry*. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11795694217-dovolena-v-ere-pary/>

⁸⁸ *Dovolená v Protektorátu*. *CDF* [online]. [cit. 2019-13-04]. Dostupné z: <http://c-d-f.cz/udalosti/reality-show-dovolena-v-protektoratu>

⁸⁹ *Dovolená v Protektorátu*. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-01-04]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10871520054-dovolena-v-protektoratu/>

Zároveň od roku 1939 probíhala 2. světová válka, která se našeho území silně dotýkala.⁹⁰ Cílem této řady bylo především přiblížit divákům podmínky a životní styl lidí, kteří v tomto období žili, lehce publikum vzdělat v historických souvislostech dané doby a také ukázat, jak se účastníci složení ze širokého generačního spektra vyrovnají s událostmi, které byly pro tuto dobu určující.

Příběh *Dovolené v Protektorátu* se převážně natáčel na chalupě na Starých Hamrech. Natáčení probíhalo v létě roku 2015. Vybraná rodina byla přenesena do roku 1939 a v průběhu dvou měsíců byly pro účastníky připraveny zásadní momenty tohoto období, které končilo rokem 1945. V rolích vesnických obyvatel události doopravdy prožívali. Po celou dobu natáčení žili v dobových podmínkách v usedlosti na Starých Hamrech. Bydleli zde, vařili si, používali tehdejší hygienické potřeby a pracovali na přilehlých pozemcích. Jednou týdně se u nich ukázal kupec, u něhož mohli na celý týden nakupovat potraviny. Díky tomu měli možnost zkusit si, jak se dříve žilo. Aby nebyla narušena dobová atmosféra, neměl nikdo z účastníků spojení s vnějším světem. V průběhu celých dvou měsíců tedy byli bez moderních možností komunikace.⁹¹

Dovolená v Protektorátu vznikala ve spolupráci s historiky. Dohlíželi především na děj, aby odpovídal historickému kontextu, ve kterém se seriál odehrával.⁹²

5.1.2 Co všechno předcházelo samotnému natáčení?

Prvotní krok stál na autorce celého konceptu *Dovolená ve starých časech, Zoře Cejnkové*. Ve chvíli, kdy byl koncept pořadu vymyšlen a schválen v České televizi, začalo se s přípravami.

Nejsložitější na celém přípravném procesu bylo nalézt vhodnou lokaci k natáčení. Představou autorů byla osamocená dobová dřevěná chalupa umístěna v přírodě v Beskydech, u které nebude potřeba dělat spoustu změn. Se samotným hledáním se začalo na jaře a již v létě muselo být vybráno a připraveno k natáčení. Proces hledání byl zdlouhavý a dlouhou chvíli nebylo jednoduché nalézt vhodný objekt, který by vyhovoval podmínkám. Produkce nakonec

⁹⁰ GEBHART, Jan a Jan KUKLÍK. *Velké dějiny země Koruny české XV.a (1938 - 1945)*. Praha; Litomyšl: Paseka, 2006. ISBN 80-7185-582-0.

⁹¹ *Interview s Lenkou Polákovou*, 21. 2. 2018.

⁹² *Dovolená v Protektorátu – Tvůrci pořadu. Česká televize* [online]. [cit. 2018-11-29]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10871520054-dovolena-v-protektoratu/8562-tvurci-poradu/>

oslovila dopisy starosty horských měst, což samotné hledání lokace ulehčilo, a nakonec se tento krok ukázal jako přínosný. České televizi se ozval starosta Starých Hamrů, na jejichž katastrálním území se tehdy nacházela osamocená chalupa. Ačkoli nesplňovala podmínky dobové podoby, Česká televize si tuto chalupu pro natáčení vybrala. Zbytek totiž splňovala – byla izolována od okolního světa, nacházela se v horském prostředí Beskyd a majitelé neměli problém s úpravami chalupy. Ty majitelé povolili jen v částečném rozsahu, Česká televize tedy musela zbytek dotvořit kulisami, stejně jako samotné vybavení chalupy, které bylo na chalupu dovezeno z různých fundusů České televize. V příloze této bakalářské práce č. 2 jsou vidět všechny fotografie z předělávání chalupy ve Starých Hamrech.⁹³

5.1.3 Casting – základ kvalitního pořadu

V castingu, který organizovala castingová agentura Casting – Barrantov, s.r.o., byla vybrána sedmičlenná rodina, která splňovala požadavky na účast v tomto projektu. Podmínkou pro vybrání rodiny do seriálu byla hlavně ochota a schopnost jednotlivých účastníků vydržet společně dva měsíce v podmínkách předem neznámé historické doby. Dalšími důležitými rysy rodiny, které byly vyžadovány, byly především soudržnost a generační různorodost rodiny.⁹⁴

V rodině můžeme najít jak mladé členy – děti, kterými jsou Jakub Lustyk (v době natáčení devítiletý) a Marek Lustyk (v době natáčení 15 let), tak členy středního věku Ivanu Lustykovou Dočekalovou, Miloslava Lustyka a Jana Dočekala. V rodině však nalezneme také generačně nejstarší Jarmilu Dočekalovou (v době natáčení 78 let) a Jiřího Dočekala (v době natáčení 81 let). Ti dobu, do které byli přeneseni, osobně zažili a mají na ni vzpomínky.⁹⁵

Díky takto různorodé skupině účastníků je možné sledovat různé chování jednotlivých protagonistů. Jak je v jednotlivých dílech vidět, všichni jsou dotčeni životem v 21. století, ovšem nejstarší členové skupiny se nejrychleji s obdobím 2. světové války sžijí. Diváci mohou sledovat rozdílné chování člověka, který dané období zažil oproti člověku, který toto období neprožil a neuvědomuje si přesné dobové kontexty a možné důsledky svého chování. Postupně, jak se ale jednotlivé generace s dobou sžívají, uvědomují si důsledky svého chování, a nakonec začínají reagovat a chovat se tak, jako by v dané době skutečně žili.

⁹³ Interview s Lenkou Polákovou, 19. 2. 2019.

⁹⁴ Interview s Lenkou Polákovou, 21. 2. 2018.

⁹⁵ Pořad *Dovolená v Protektorátu*, Česká televize, vysíláno 2015 – pořad přiložen v neveřejné příloze této bakalářské práce na datovém nosiči.

V pořadu také vystupovali herci, kteří prošli hereckým castingem na jednotlivé hrané postavy.

5.1.4 Dějové linky příběhu

V ději *Dovolené v Protektorátu* nalezneme několik dějových linií, které prochází celým pořadem.

Tím nejdůležitějším dějovým prvkem v tomto pořadu jsou především příběhy lidí. S účastníky se divák seznamuje ihned v prvním dílu. Jako rodina jsou představeni na videu z castingu. Posléze se každý z nich představí doma, v jeho přirozeném prostředí. Po tomto seznámení přichází chvíle „přeměny“, kdy se protagonisté převléknou do dobového oblečení. Již v této chvíli je možnost sledovat jejich první reakce, jež jsou zachyceny bezprostředně po převléknutí a následně v rámci rozhovorů s jednotlivými členy rodiny. Takto má divák možnost sledovat pocity a názory účastníků i po zbytek celé řady. Pozoruje, jak pohlížejí na události, které se dějí okolo nich, jaké mají prožitky a jaké jim doba přináší nové zkušenosti a poznatky. Tento způsob narace je pro diváka v žánru reality TV velice důležitý – umožňuje mu vžít se do role účastníka a porovnávat, jestli by se zachoval v daných situacích stejně jako on, případně mu dává možnost přemýšlet nad tím, jak by se sám zachoval.

V tomto pořadu se setkáváme též se zapojováním historických událostí do děje pořadu. Mají za úkol diváka vzdělávat. Historické vstupy jsou realizovány několika způsoby – pomocí jednotlivých dobových záběrů a fotografií, které jsou vždy okomentovány hlasem vypravěče a hereckými vstupy. Herci v tomto případě vytvářejí v rámci historických reálií účastníkům dobové podmínky a dění, na které musí protagonisté reagovat. Jakým způsobem zareagují je již na nich – právě podle toho se příběh odvíjí dál. Ačkoli měli herci vždy připravený scénář, podle kterého vystupovali, nastaly chvíle, kdy byli nuceni improvizovat. Právě díky částečné improvizaci herců a nutnosti zachytit danou reakci na poprvé (daný záběr není možno z důvodu potřebné autenticity natočit na několikrát) má divák jedinečnou možnost pozorovat reakce účastníků, které jsou bezprostřední a autentické. Mimo jiné také můžeme sledovat, v jakých životních podmínkách tehdejší obyvatelé vedli život. Právě díky těmto použitým prvkům řadíme pořad do subžánru living history TV.

V příběhu nalezneme i prvek soutěže. Je do příběhu zasazen především pro motivaci účastníků – soutěžících k plnění týdenních úkolů. Rodina soutěží společně jako tým a jejich

cílem je každý týden splnit určitý úkol, který je pro ně připraven. Za každý splněný úkol rodina získává obnos, který na konci tvoří celkovou výhru ve formě zlatých mincí od sponzora pořadu.

Jednotlivými díly provází již výše zmíněný vypravěč. Do příběhu vstupuje s informacemi vztahujícími se k historickým událostem a k aktuálnímu dění na straně účastníků.⁹⁶

5.2 Druhá řada: Dovolená v éře páry

5.2.1 O pořadu Dovolená v éře páry

Pořad *Dovolená v éře páry* je pokračováním původního pořadu České televize *Dovolená v Protektorátu*. Společně s ní pořad *Dovolená v éře páry* tvoří sérii *Dovolená ve starých časech*, kterou řadíme do subžánru living history TV.

Tato řada dějově nenavazuje na řadu předchozí. Účastníci projektu jsou přeneseni do období průmyslové revoluce, do 19. století. Příběh celé této řady se pohybuje mezi lety 1866 až 1902.⁹⁷ V tomto období byly české země pod nadvládou rakouských Habsburků – do roku 1867 se celé státní zřízení nazývalo Rakouské císařství, od roku 1867 se nazývalo Rakousko-uherská monarchie.⁹⁸ Primárním cílem této řady bylo, stejně jako v první řadě této série, divákům ukázat, jak lidé v této době žili, jaké byly jejich životní podmínky a životní styl. Dalším cílem bylo zábavnou formou předat divákům informace o událostech dané doby. Zároveň také ukázat v historických souvislostech, jak je člověk z 21. století schopný se přizpůsobit naprosto odlišné době a jakým způsobem bude reagovat na jednotlivé dobové události.

Celé natáčení tohoto pořadu proběhlo v bývalé textilní továrně v Žamberku v roce 2017. Účastníci byli na dva měsíce přeneseni do role dělníků z 19. století. Vyzkoušeli si, jak se v 19. století žilo, jaké byly hygienické návyky, vyzkoušeli si vařit ze surovin, které byly v tomto století dostupné. Účastníci byli do příběhu přeneseni tak, že život v 19. století opravdu prožívali. Celé dva měsíce pracovali ve strojní továrně jako dělníci z 19. století, dvakrát týdně

⁹⁶ Pořad *Dovolená v Protektorátu*, Česká televize, vysíláno 2015 – pořad přiložen v neveřejné příloze této bakalářské práce na datovém nosiči.

⁹⁷ *Dovolená v éře páry*. Česká televize [online]. [cit. 2019-01-04]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11795694217-dovolena-v-ere-pary/>

⁹⁸ BĚLINA, Pavel, Michael BOROVIČKA, Jiří KAŠE a Jan P. KUČERA. *Velké dějiny země Koruny české XII.a*. Praha: Paseka, 2012. ISBN 978-80-7432-181-8.

měli možnost nakupovat potraviny v místním obchodě a spali v dobově připravených ubytovnách. V těch se také umývali, vařili a prali si. Svůj život v 19. století tedy naplno prožívali v dobově upravených prostorách továrny. Od svých životů v 21. století byli naprosto odříznuti – v době natáčení neměli přístup k žádné moderní technologii. Jediná forma kontaktování rodiny nastala jednou v průběhu natáčení, kdy protagonisté měli možnost napsat dopis. Žádný jiný kontakt s okolním světem nebyl možný.⁹⁹

I v této řadě, stejně jako u *Dovolené v Protektorátu*, spolupracovala Česká televize s odborníky na historii a s odborníky na dobovou technologii, která se v pořadu objevovala.¹⁰⁰

5.2.2 Co všechno předcházelo samotnému natáčení?

Autorkou celého formátu *Dovolená ve starých časech* je Zora Cejnková. Stejně jako u první řady, i zde musela přijít autorka nejprve s promyšleným konceptem celého projektu. Ten musela programová rada schválit, aby mohly začít další přípravy.

Jakmile byl vypracovaný koncept druhé řady *Dovolené ve starých časech* schválen, začalo hledání technologického zázemí (zajištění dobových technologií z 19. století a jejich dozor) a samotných prostor pro natáčení. Právě to se opět ukázalo jako jedna z nejsložitějších částí příprav celého projektu. Technologické zázemí se podařilo zajistit u Muzea starých strojů a technologií v Žamberku. Hledání objektu však bylo složitější. Bylo zapotřebí najít starou továrnu, která bude splňovat dobové požadavky, bude dostatečně velká a nebude příliš vzdálená od Muzea starých strojů a technologií v Žamberku, a to především z důvodu logistiky jednotlivých technologií. Od počátku se jednalo o několika možných lokacích. Postupem času, kdy se probírala pozitiva a negativa jednotlivých prostor, zbyla jako nejlepší varianta právě továrna v Žamberku, ve které se nachází Muzeum starých strojů.

Jakmile bylo rozhodnuto, že se celý příběh bude natáčet v továrně v Žamberku, mohly začít veškeré přípravy natáčecích prostor, kulis a veškerých technologií (viz příloha č. 3 s rozsáhlým přehledem fotografií z příprav). Na přípravách spolupracovala Česká televize také s již zmíněným Muzeem starých strojů a technologií. To se především zabývalo přípravou dobových technologií, které jsou následně ve vysílání vysvětlovány. Přípravy natáčecích

⁹⁹ Interview s Lenkou Polákovou, 21. 2. 2018.

¹⁰⁰ *Dovolená v ěře páry – Tvůrci pořadu. Česká televize* [online]. [cit. 2018-11-29]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11795694217-dovolena-v-ere-pary/tvurci/>

prostor začaly v průběhu ledna 2017. Na samotnou celkovou přípravu celého areálu pro natáčení tedy bylo vyhrazeno šest měsíců. Začátek natáčení byl pro účastníky připraven na 21. července 2017. Do tohoto data musely být všechny důležité kulisy, dobové prvky a technologie připraveny.¹⁰¹

5.2.3 Casting – základ kvalitního pořadu

Pro tuto řadu pořádala casting stejná castingová agentura jako pro předešlou sérii – společnost Casting – Barrandov, s.r.o.

V castingu, který trval přibližně půl roku¹⁰², byly vybrány tři skupiny po pěti účastnících, které splňovaly přísná pravidla. Kritériem pro výběr bylo především to, že se účastníci v dané skupině dobře znali a byli ochotni společně strávit dva měsíce v jiné době. Zároveň se muselo jednat nejen o lidi, kteří budou schopni se s danou dobou a s náročnou prací sžít, ale i o lidi, kteří vydrží psychický tlak, který na ně po dobu vysílání může doléhat.

První skupinou byla skupina *Hráči*. Skupinu *Hráči* tvořili členové Robin, Michala, Marek, David a Michal.¹⁰³ Tato skupina se znala především díky tzv. *larpům*.^{104,105} Díky tomu u nich tedy nebyl znatelný počáteční problém sžít se s dobou a „hrát hru“. Další skupinou byla skupina *Vojáci*. Tvořili ji Libor, Adriana, Mirek, Kristián a Jiří. *Vojáci* byli skupinou, která měla největší věkové rozdíly mezi svými členy. Nejmladší byl Kristián, který v době natáčení ukončil základní školu. Nejstarším byl Mirek, jenž v době natáčení byl již v důchodu. Poslední skupinou účastníků, tou nejmladší, byla skupina *Studenti*. Byli v ní Tomáš, Vlastimil, Kristýna,

¹⁰¹ Interview s Lenkou Polákovou, 21. 2. 2018.

¹⁰² RYNDA, Vojtěch. Sáhnete si na dno, slibovala účastníkům nového televizního formátu *Dovolená v éře páry* autorka série Zora Cejnková. *REFLEX* [online]. [cit. 2018-11-28]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/rozhovory/90867/sahnete-si-na-dno-slibovala-ucastnikum-noveho-televizniho-formatu-dovolena-v-ere-pary-autorka-serie-zora-cejnkova.html>

¹⁰³ *Pořad Dovolená v éře páry*, Česká televize, vysíláno 2018 – pořad přiložen v nevěřejné příloze této bakalářské práce na datovém nosiči.

¹⁰⁴ **LARP** = Live Action Role Play, tedy rolové hry, ve kterých účastníci na určitý počet dní hrají roli postav, které jsou jim přiřazeny.

¹⁰⁵ KILGALLON, John, Mike YOUNG a Sandy ANTUNES. *Rules to Live by: A Live Action Roleplaying Conflict Resolution System*. Interactivities Ink, 1996. ISBN 978-0970835604.

Monika a Tereza. Studenti byli pojmenováni podle toho, že tři členové této skupiny stále studují a ostatní své studium ukončili v nedávné době.¹⁰⁶

Cílem výběru jednotlivých skupin bylo zvolit od sebe odlišné skupiny. Jak rozdílné věkově, místem bydlištěm, tak i povahově. Díky takto různorodému výběru účinkujících měl divák možnost sledovat různé reakce jednotlivých skupin na nastalé situace. V průběhu celého příběhu viděl, jak se jednotliví účastníci sžívali se samotným obdobím 19. století, s prací, a především s příběhem, který byl pro ně připraven. Díky jednotlivým rozhodnutím a spontánním reakcím, jež účastníci postupně v příběhu udělali, jsme mohli sledovat rozdílnost jejich adaptace. Některým postupně nedělalo problém se myšlením a chováním vžít do role dělníka v 19. století, v jiných naopak stále přetrvávaly hodnoty člověka 21. století a ve svých rozhodnutích zohledňovali pohled současného člověka, který mimo jiné z historického hlediska věděl, co jeho předky v životě potkalo.^{107,108}

Kromě účastníků se samozřejmě castingů účastnili herci, kteří v *Dovolené v ěře páry* také vystupovali.

5.2.4 Dějové linky příběhu

Pokud se podíváme na dějové zpracování celého pořadu, nalezneme zde několik dějových linií, které se navzájem prolínají.

Tím nejzásadnějším dějovým prvkem by měly být příběhy lidí – účastníků. V prvním dílu se jedná především o samotné seznámení se s účastníky, kdy nám jsou jednotlivci krátce představeni a zařazeni do jednotlivých soutěžních týmů. Po seznámení je jejich role již především ve zprostředkování svých pocitů, prožitků a zkušeností divákovi. Ten se pomocí jednotlivých rozhovorů, které postupně vstupují do děje, dozvídá nejen, co se v průběhu děje, ale i, jak dění jednotliví účastníci vnímali a prožívali. Právě tento způsob předávání informací je pro žánr reality TV specifický a slouží k tomu, aby se divák mohl vcítit do role účastníka a srovnávat se s ním. Spojení „měli být“ je v úvodu tohoto odstavce použito záměrně. V počátečních dílech této série můžeme sledovat po obsahové stránce pořadu snahu cítit

¹⁰⁶ *Pořad Dovolena v ěře páry*, Česká televize, vysíláno 2018 – pořad přiložen v neveřejné příloze této bakalářské práce na datovém nosiči.

¹⁰⁷ *Pořad Dovolena v ěře páry*, Česká televize, vysíláno 2018 – pořad přiložen v neveřejné příloze této bakalářské práce na datovém nosiči.

¹⁰⁸ *Interview s Lenkou Polákovou*, 21. 2. 2018.

primárně na účastníky. Postupně však v dalších dílech na ně již takový důraz kladen není – v pořadu se poté objevují scény, které by se daly zařadit spíše do hrané tvorby. Tím se pořad odklání od základní myšlenky reality TV a zároveň i jeho subžánru living history.

Dále se v tomto pořadu setkáme se samotnou dějovou linkou, která zachycuje události a historický vývoj 19. století. Tato dějová linka je do příběhu zasazena především za účelem vytvoření historického prostředí jak pro účastníky samotné, tak pro diváka. S historickými událostmi úzce souvisí pohled životní styl a pracovní život dělníků v 19. století, který by měl být v pořadu dostatečně zobrazován. Divák má možnost sledovat, jak si dělníci zvykají na fyzicky náročnou práci v prostředí továrny, na dvanáctihodinové směny a na šestidenní pracovní týden. Takové podmínky byly v dané době běžnou součástí pracovního života obyvatelstva. V pořadu také nalezneme dobové technologické prvky používané účastníky při práci.

Další částí, která do děje této řady vstupuje, je smyšlený příběh o ukradené směnce. Je dále rozvinutý věštbou o černém jezdcí. Příběh se prolíná všemi díly a v posledním děj uzavírá. Ačkoli jsou z historického hlediska podobné dravé praktiky v tehdejší společnosti dost pravděpodobné, nezakládá se tento příběh na skutečných událostech. Vložení této části do příběhu, který pro tento formát pořadu není specifickým, můžeme chápat jako snahu autora o oživení či gradaci celého příběhu. Je na povážení, zda vložení tohoto prvku do pořadu nebylo spíše kontraproduktivní a pro diváka ve výsledku v rámci subžánru living history málo čitelné.

V pořadu se setkáváme i s prvkem soutěže. Jednotliví účastníci jsou za své výkony v práci hodnoceni známkami jako ve škole. Na základě tohoto ohodnocení se každý týden celé skupiny umisťují na místech od prvního do třetího. Podle svého pořadí získávají určitý obnos jako výdělek v krejcarech (dobová měna v 19. století na území Rakouska-Uherska¹⁰⁹). Za tyto peníze si mohli nakoupit v místním obchodě potraviny a další dobové zboží, které obchodník nabízel. Nakonec celkový výdělek – součet všech výplat určil celkové pořadí skupin v soutěži. Účastníci tedy mezi sebou v rámci skupin soutěžili pro umístění se na nejlepším místě. Podle umístění byla také odstupňována samotná výše výhry. Tento způsob soutěže do pořadu nepochybně vkládá základní prvek soutěžních *reality show* – soutěživost mezi jednotlivými protagonisty, jež v podobných projektech vzniká. Příkladem tomu je i mnohé vyjádření

¹⁰⁹ BĚLINA, Pavel, Michael BOROVIČKA, Jiří KAŠE a Jan P. KUČERA. *Velké dějiny země Koruny české XII.a*. Praha: Paseka, 2012. ISBN 978-80-7432-181-8.

účastníka Libora, který v průběhu rozhovoru soutěživost mezi týmy několikrát zmínil (viz celý rozhovor v příloze č. 1 této bakalářské práce). Namátkou vybírám úryvek z části, kde se pojednávalo o motivacích, které měli účinkující v pořadu: „*A poslední motivací bylo porazit hlavně Hráče. Říkám to upřímně, tak jak to cítím. Ti mě tam štváli v různých situacích. Především, kdy nebyli upřímní ve spoustě případů, hráli si svou vlastní hru a v civilním životě bych si s nimi neseďl.*“¹¹⁰

Celým příběhem provázel vypravěč, který do děje vstupoval a informoval o aktuálním dění. Uceloval tak celý děj do jednoho komplexního příběhu. Současně s ním se však za vypravěče dá také považovat postava reportéra Tuzara. Ta hraje důležitou roli jak v dějové lince s ukradenou směnkou, tak při uvádění jednotlivých historických událostí. Reportér Tuzar rovněž komentuje i dění v továrně v rámci smyšleného příběhu o ukradené směnce.

Mezi jednotlivými řadami *Dovolené ve starých časech* nalezneme několik rozdílných prvků. Prvním je v *Dovolené v éře páry* proložení historických událostí smyšleným příběhem o ukradené směnce a provázání s dalšími postavami věštbou o černém jezdcí. Další rozdílným prvkem je soutěž. V *Dovolené v Protektorátu* soutěžili účastníci společně s cílem získat za splněné týdenní úkoly na konci odměnu. V *Dovolené v éře páry* však účastníci v rámci skupin soutěží proti sobě. Tento způsob postavení soutěže může oproti týmové spolupráci (která je vidět v *Dovolené v Protektorátu*) vybízet k soutěživosti, jež může být pro samotný seriál prospěšná, zároveň ale může gradovat k nedorozuměním či dalším interním sporům mezi účastníky. To se také projevilo přímo v příběhu, kdy je možné sledovat, jak se skupiny proti sobě navzájem postavily.¹¹¹ Zároveň je tato problematika viditelná v rozhovoru s Liborem ze skupiny Vojáků.¹¹² Posledním rozdílným principem pořadu byl způsob vypravování příběhu. V první řadě je příběh vypravován pouze vypravěčem „na pozadí“, který v příběhu nijak nevystupoval. V druhé řadě se ale setkáváme jak s vypravěčem „na pozadí“, tak s vypravěčem, který provází příběhem jako hraná postava – novinářem Tuzarem.¹¹³

¹¹⁰ *Rozhovor s účastníkem Liborem* – rozhovor v příloze č. 1 bakalářské práce

¹¹¹ *Pořad Dovolena v éře páry*, Česká televize, vysíláno 2018 – pořad přiložen v neveřejné příloze této bakalářské práce na datovém nosiči.

¹¹² *Rozhovor s účastníkem Liborem* – rozhovor v příloze č. 1 bakalářské práce

¹¹³ *Pořad Dovolena v éře páry*, Česká televize, vysíláno 2018 – pořad přiložen v neveřejné příloze této bakalářské práce na datovém nosiči.

5.3 Jak living history vnímali účastníci

V rámci bakalářské práce jsem prováděl rozhovory s účastníky *Dovolené v Protektorátu* a *Dovolené v éře páry*. Všechny rozhovory jsou přiloženy jako příloha bakalářské práce.

Z provedených rozhovorů můžeme vyvodit, že se účastníci po určitém čase vžili do příběhu. Bylo to především díky tomu, že byli izolováni od okolního světa. V první řadě *Dovolené* ve starých časech v určitých momentech docházelo k narušování tohoto vžití ze strany režiséra Jana Bělohavého. Ten dle výpovědi účinkujících několikrát do autentických reakcí a vystoupení účastníků vstoupil a zastavil natáčení. Zároveň dle sdělení účastnice Ivany došlo ke konfliktu mezi režisérem a účastníkem. Ačkoli je takovéto zasahování do příběhu pro vžití se do doby zásadní, nakonec to účastníkům nijak razantně nezkazilo celkové pojetí tohoto projektu. V druhé řadě již evidentně takové problémy nenastaly. Účastníky neovlivnil ani přítomný štáb v „nedobovém“ oblečení, ani televizní technologie. Jediné, co účastnice Kristýna podotkla, že ji lehce ovlivňovalo načasování příchodu kameramanů za účastníky. Díky tomu si mohli účastníci dovodit, zda a případně kdy dojde k další situaci.¹¹⁴

V *Dovolené v Protektorátu* soutěž nebyla účastníky vnímána takovým způsobem, jako u některých účastníků *Dovolené v éře páry*. Tam byl prvek soutěže výraznější a do samotného příběhu lépe zakomponovaný. Soutěž měla na účastníky dva dopady – pozitivní, kdy byly týmy motivovány za účelem práce a negativní, kdy soutěživost mezi týmy byla v určitých momentech znatelně přes míru. Účastníci tak měli v určitých okamžicích problém se spoluprací, která byla pro vývoj pořadu potřebná.¹¹⁵

Ve výsledku účastníkům tyto projekty přinesly nejen nové zkušenosti, ale také znalosti o jimi zažité době.¹¹⁶

¹¹⁴ Příloha č. 1: Rozhovory s účastníky.

¹¹⁵ Příloha č. 1: Rozhovory s účastníky.

¹¹⁶ Příloha č. 1: Rozhovory s účastníky.

6 Úspěšnost formátu *Dovolená ve starých časech* ve vysílání České televize

Konstatování, zda byl pořad úspěšný, či nikoli, je možné na základě mnoha faktorů. V oblasti televizní produkce je tím nejběžnějším ukazatelem rating a share. Prvotně je tato metoda využívána soukromými televizními společnostmi, jež podle tohoto ukazatele stanovují ceny reklamy, a tím také v důsledku ovlivňují tržby z jejího samotného prodeje. V oblasti komerčních televizí se tedy jedná o primární ukazatel „kvality“¹¹⁷, podle kterého je pořad znovu uváděn do vysílání nebo je připravováno jeho pokračování. Jelikož je Česká televize veřejnoprávním médiem, může vznikat přesvědčení, že ji sledovanost nemusí zajímat. Není primárně závislá na výdělku z vysílání reklamního sdělení. To ale neznamená, že tuto metriku bude přehlížet a nebude ji používat k vyhodnocování úspěšnosti jednotlivých pořadů. Cílem každé veřejnoprávní televize by mělo být, především u populárně naučných pořadů, „dodat“ svůj obsah co nejširšímu publiku, a oslovit tak co nejvíce diváků.

Dalším velmi důležitým ukazatelem kvality jsou ohlasy diváků jak skrze oficiální kanály České televize, tak skrze externí online databáze (např. české ČSFD, případně zahraniční IMDb). Ačkoli je zapotřebí tyto zdroje zpětné vazby brát s určitou rezervou, ukazují určitý odraz spokojenosti diváků s daným pořadem. Vedle diváckého hodnocení je možné oceňovat pořad na základě recenzí, které jsou tvořeny profesionály – mediálními kritiky, kulturními kritiky či novináři zabývajícími se kritikou televizních pořadů nebo dalších uměleckých děl a inscenací. S těmi souvisí také různá ocenění, která může pořad získat (v České republice například ocenění filmů Českou filmovou akademií „Český lev“).

V neposlední řadě je také zajímavé podívat se, jak rezonovaly jednotlivé pořady v českém mediálním prostředí. Díky tomu je možné získat základní povědomí o tom, zda pořad vzbudil zájem nejen tištěných, ale i dalších médií. Zároveň od tohoto můžeme odvodit, že bylo ovlivněno nejen publikum televize, která pořad vysílá, ale také dalších médií.

6.1 Sledovanost

V této kapitole je rozebrána sledovanost jednotlivých řad *Dovolené ve starých časech*. Pro porovnání úspěšnosti pořadů jsou jako primární ukazatele vybrány rating a reach daného

¹¹⁷ Slovo „kvality“ je záměrně uvedeno do uvozovek – samotným měřením sledovanosti nejsme schopni samotnou kvalitu posoudit. Pořad může být masově sledovaný, ale kvalitou zpracování či příběhu může být spíše podprůměrný.

pořadu a share vůči ostatním televizním stanicím. *Rating* udává v souvislosti se zvolenou osobou, kolik lidí se na vysílání dívalo. Je uváděn ve dvou formách: v relativním vyjádření – v procentech a v absolutním vyjádření, konkrétně v celých číslech v tisících. Veličina *reach* vyjadřuje podíl diváků, kteří živě sledovali pořad v určitém časovém úseku a splnili předem nastavenou minimální dobu. Vždy se jedná o podíl diváků z určité cílové skupiny a výsledné měření je uváděno v procentech. Pro měření u pořadů *Dovolená v Protektorátu* a *Dovolená v éře páry* byla zvolena podmínka min. 3 minut. *Share* vyjadřuje, jaký měl určitý kanál podíl sledovanosti pořadu v živém vysílání v poměru k celkové sledovanosti.¹¹⁸

6.1.1 Dovolená v Protektorátu

Pořad *Dovolená v Protektorátu* byl vysílán v časovém okně od cca 20:00 do cca 20:55 v období od 23. 5. 2015 do 13. 6. 2015. Vysílacími dny byly úterky a čtvrtky v pravidelných intervalech a v nepravidelných intervalech také soboty (první a poslední díl).¹¹⁹

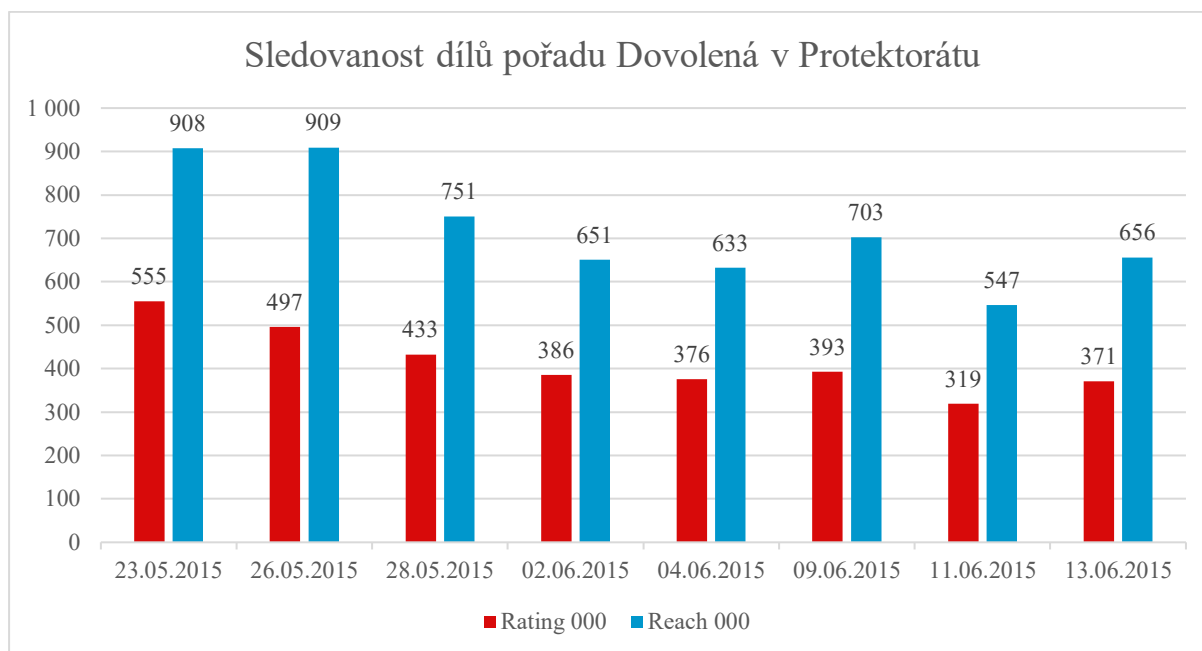
Průměrné dosažené hodnoty vyjadřující sledovanost:¹²⁰

- Rating 4,8
- Rating v tisících..... 416 000
- Share 11,70

¹¹⁸ *Pojmy a interpretace: prezentace Asociace televizních organizací. ATO.*

¹¹⁹ *Dovolená v Protektorátu – Přehled dílů. Česká televize [online]. [cit. 2019-5-3]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10871520054-dovolena-v-protektoratu/dily/>*

¹²⁰ *Příloha č. 4: Tabulky sledovanosti Dovolené v Protektorátu a Dovolené v éře páry.*



Graf 1 - Sledovanost Dovolené v Protektorátu – jednotlivé díly. Zdroj: ATO – Nielsen Admosphere.

Analýza pořadu Dovolená v Protektorátu po dílech

1.1.2015 – 31.12.2015, 1.1.2018 – 31.12.2018			15+			
TV kanál	Rok	Datum	Rating	Rating 000	Share	Reach 000
ČT1	2015	23.05.2015	6,4	555	16,20	908
		26.05.2015	5,7	497	12,37	909
		28.05.2015	5,0	433	11,56	751
		02.06.2015	4,5	386	10,83	651
		04.06.2015	4,3	376	10,85	633
		09.06.2015	4,5	393	10,07	703
		11.06.2015	3,7	319	9,21	547
		13.06.2015	4,3	371	13,00	656
	Celkem		4,8	416	11,70	2 450
Celkem			4,8	416	11,70	2 450

Tabulka 1 - Analýza Dovolené v Protektorátu – jednotlivé díly. Zdroj: ATO – Nielsen Admosphere.

První díl *Dovolené v Protektorátu* dosáhl ratingu 555 000 (6,4 % vyjádřeno jako rating v relativní četnosti). Tento zásah na první díl úplně nového formátu, který v České republice nebyl v té době známý, není špatný. Druhý díl však zaznamenal propad o 10,5 % (o 58 000 diváků). Sestupný trend ve sledovanosti (jak v případě ratingu, tak i dalších ukazatelů) následoval i v následujících dílech, kromě šestého a osmého (posledního) dílu. Právě

sledovanost posledního dílu vůči sedmému dílu stoupla v ratingu v tisících o 16,3 %. Podíváme-li se na rozdíl sledovanosti prvního dílu vůči poslednímu, je patrný propad ratingu v tisících o 33,2 %. Rozdíl průměrného ratingu v tisících versus ratingu v tisících posledního dílu je 10,8 %.¹²¹

V intencích úspěšnosti pořadu je také velmi důležité sledovat křivku sledovanosti ve vývoji v čase. Mezi 19:55 a 20:00 docházelo každý vysílací den, kdy byl uveden ve vysílání pořad *Dovolená v Protektorátu*, k významným poklesům sledovanosti. Jedná se o meziprostor mezi vysílanými pořady. Vývoj sledovanosti prvního a druhého dílu naznačuje, že v průběhu pořadu sledovanost stoupala. Nejvyšší bod sledovanosti u obou dílů vždy přesáhl sledovanost, která byla 15 minut před začátkem pořadu (tedy sledovanost ČT 1 mezi 19:45 a 20:00). Třetí a čtvrtý díl již takové výsledky ale nevykazoval. Po poklesu v rámci prostoru mezi pořady sledovanost stoupala na úroveň sledovanosti ČT 1 mezi 19:45 a 20:00. Nevykazovala však již výrazných převýšení, jako tomu bylo v prvním a druhém díle. Od pátého dílu již takovéto stoupající tendence nesledujeme. Po poklesu sledovanosti mezi pořady sice sledovanost mírně rostla, nepřevýšila však nijak razantně sledovanost mezi 19:45 a 20:00.¹²²

Z těchto výsledků jsou patrné tyto závěry:

1. V rámci průběžné večerní sledovanosti byl první díl *Dovolené v Protektorátu* úspěšný.
2. Sledovanost od druhého dílu klesala. Pořadu se již nikdy nepodařilo upoutat zájem diváků tak, jako se tomu povedlo u prvního dílu.
3. Třebaže sledovanost posledního dílu vyjádřená ratingem v tisících byla podprůměrná, oproti sedmému dílu již neklesala. Stoupla o 16,3 %.
4. Je velmi pravděpodobné, že ačkoli diváci postupně pouštěli od sledování *Dovolené v Protektorátu*, zajímal je poslední díl, kde se dozvěděli, jak celý pořad dopadne.

Možné důvody nepříliš kladných výsledků sledovanosti:

1. Prvním možným aspektem klesající tendence pořadu může být nepravidelné ukotvení pořadu. I když byly dostatečně¹²³ vysílány průběžné upoutávky na jednotlivé díly, je

¹²¹ Příloha č. 4: Tabulky sledovanosti *Dovolené v Protektorátu* a *Dovolené v éře páry*.

¹²² Příloha č. 8: Vývoj sledovanosti v čase po jednotlivých dnech.

¹²³ Interview s Lenkou Polákovou, 21. 2. 2018.

velmi pravděpodobné, že nepravidelné vysílání pořadu¹²⁴ zapříčinilo, že divák byl zmaten a nevěnoval pozornost vysílacím časům.

2. Dále bylo zvoleno netypické období na uvádění nových pořadů do vysílání. Klasickým termínem pro uvádění nových formátů je podzim po hlavních školních prázdninách a potažmo přelom zimy a jara.
3. Případně, jaké bylo obsahové zpracování pořadu – to je blíže rozebíráno v dalších kapitolách, které se věnují divácké a odborné kritice.

6.1.2 Dovolená v éře páry

Pořad *Dovolená v éře páry* byl vysílán v časovém okně od cca 21:05 – 21:10 do cca 22:00 v období od 10. 10. 2018 do 28. 11. 2018. Vysílacím dnem byla pravidelně středa.¹²⁵

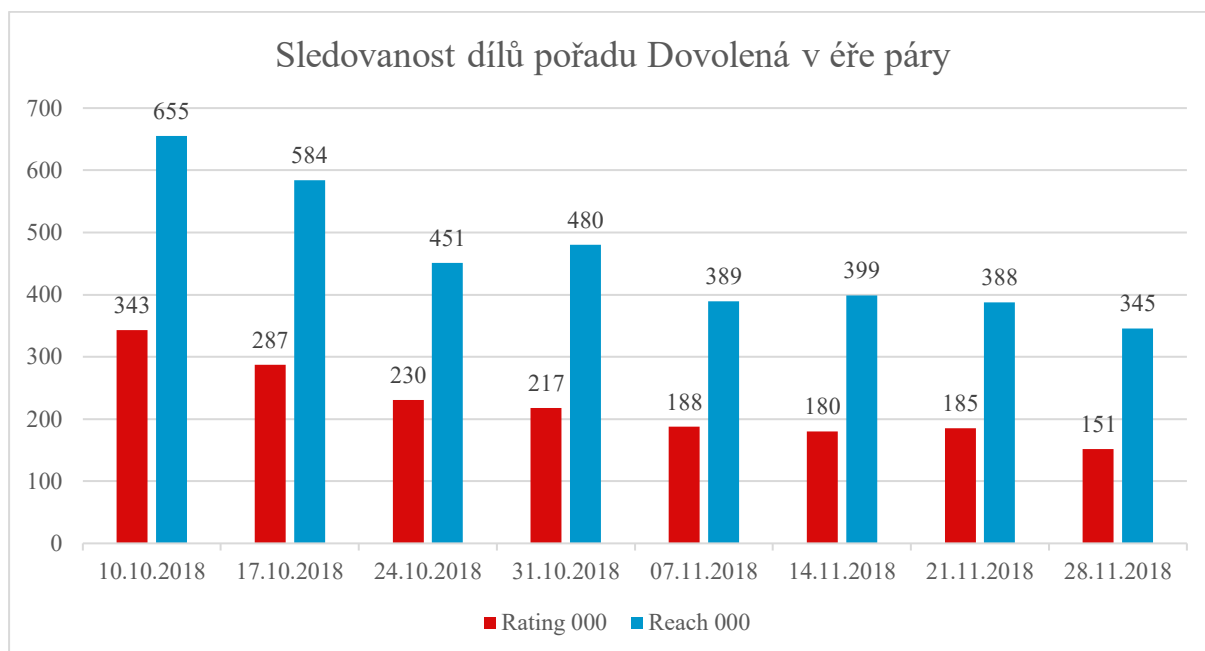
Průměrné dosažené hodnoty vyjadřující sledovanost:¹²⁶

- Rating 2,6
- Rating v tisících..... 223 000
- Share 6,37

¹²⁴ Pořad začal v sobotu 23. 5. 2015, pokračoval v úterý (26. 5.) a posléze ve čtvrtek (28. 5.). Dále pořad byl vysílán opět v úterý (2. 6. / 9. 6.) a čtvrtek (4. 6. / 11. 6.). Poslední díl byl vysílán v sobotu 13. 6. Byly tedy vynechány dvě soboty (30. 5. a 6. 6.).

¹²⁵ Dovolená v éře páry – Přehled dílů. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-5-3]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11795694217-dovolena-v-ere-pary/dily/>

¹²⁶ Příloha č. 4: Tabulky sledovanosti Dovolené v Protektorátu a Dovolené v éře páry.



Graf 2 - Analýza Dovolené v éře páry – jednotlivé díly. Zdroj: ATO – Nielsen Admosphere.

Analýza pořadu Dovolená v éře páry po dílech

1.1.2015 – 31.12.2015, 1.1.2018 – 31.12.2018			15+			
TV kanál	Rok	Datum	Rating	Rating 000	Share	Reach 000
ČT1	2018	10.10.2018	4,0	343	9,63	655
		17.10.2018	3,3	287	8,31	584
		24.10.2018	2,7	230	6,48	451
		31.10.2018	2,5	217	6,27	480
		07.11.2018	2,2	188	5,47	389
		14.11.2018	2,1	180	5,04	399
		21.11.2018	2,2	185	5,12	388
		28.11.2018	1,8	151	4,47	345
		Celkem		2,6	223	6,37
Celkem			2,6	223	6,37	1 737

Tabulka 2 - Analýza Dovolené v éře páry – jednotlivé díly. Zdroj: ATO – Nielsen Admosphere.

První díl *Dovolené v éře páry* dosáhl ratingu 343 000 (vyjádřeno ratingem v procentech – 4,0 %). Ihned druhý díl zaznamenal propad o 16,3 % (o 56 000 diváků). V dílech, které následovaly, sledujeme v rámci sledovanosti sestupný trend (ve všech sledovaných veličinách). Výjimkou je předposlední – sedmý díl. U toho nepatrně stoupla sledovanost vyjádřená ratingem v tisících oproti šestému dílu o 2,9 %. Podíváme-li se na rozdíl sledovanosti prvního dílu vůči

poslednímu, je patrný výrazný propad sledovanosti vyjádřené ratingem v tisících. Jedná se o propad ve výši 55,8 %. Rozdíl průměrného ratingu v tisících versus ratingu v tisících posledního dílu je 32,2 %.¹²⁷

V rámci úspěšnosti pořadu je také velmi důležité sledovat křivku sledovanosti v rámci vývoje v čase. V prime-time, před *Dovolenou v éře páry*, byl vysílán pořad *Rapl*. Se začátkem *Dovolené v éře páry* docházelo k velmi výrazným poklesům sledovanosti. Rozdíl v ratingu mezi koncem pořadu *Rapl* a začátkem *Dovolené v éře páry* byl v průměru 500 000 sledujících. Již vývoj sledovanosti prvního dílu naznačuje, že v průběhu pořadu sledovanost klesala. Stejně se dělo i v případě dalších dílů. Po *Dovolené v éře páry* byl vysílán zahraniční pořad *Papež*. Podíváme-li se na vývoj sledovanosti v čase, sledujeme, že po skončení *Dovolené v éře páry* sledovanost začala mírně stoupat.¹²⁸

Z těchto výsledků jsou patrné tyto závěry:

1. Oproti první sérii nebyl pořad *Dovolená v éře páry* úspěšný, a to ani z pohledu úvodního dílu, ani celkových statistik.
2. Sledovanost průběžně klesala. Pokles sledovanosti vyjádřené ratingem v tisících prvního dílu vůči poslednímu činil 55,8 %.
3. Rozdíl sledovanosti vyjádřené ratingem v tisících mezi předcházejícím a následujícím pořadem byl výrazný. Sledovanost pořadu před *Dovolenou v éře páry* (*Rapl*) byla v průměru o 500 000 sledujících vyšší, sledovanost pořadu po *Dovolené v éře páry* v průměru rostla o cca 100 000 sledujících.

Možné důvody takových výsledků sledovanosti:

1. Oproti první sérii byl pořad vysílán v pravidelných intervalech. Vysílací čas byl ovšem posunut do druhotného prime-time, po divácky úspěšném seriálu *Rapl*.
2. Pořad byl obsahově přehlcen. Nachází se v něm příliš mnoho dějových linií pohromadě (chování a reakce reálných lidí, fiktivní příběh, soutěž, život v 19. století, historické vsuvky)
3. Zpracování pořadu lehce vybočilo ze standardu living history tím, že zde hrál velmi výraznou roli fiktivní příběh na úkor ukázání toho, jak se účastníci popasují s životem lidí z 19. století. O tomto jevu je také zmínka v další kapitole v rámci diváckých recenzí.

¹²⁷ Příloha č. 4: Tabulky sledovanosti *Dovolené v Protektorátu* a *Dovolené v éře páry*.

¹²⁸ Příloha č. 8: Vývoj sledovanosti v čase po jednotlivých dnech.

4. Zpracování obrazově-zvukových materiálů je oproti minulé sérii podprůměrné. Záběry jsou v určitých případech nekvalitní. Střih určitých situací může v divákovi vytvářet zmatečné pocity.

6.2 Další ukazatele úspěšnosti formátu

6.2.1 Divácká zkušenost s pořadem

Další zpětnou vazbou, kterou můžeme reflektovat, zda byl pořad úspěšný, jsou divácké recenze. V takovém případě hovoříme o divácké zkušenosti vyjádřené zpětnou vazbou. Pro zhodnocení divácké zkušenosti zvolím tři ukazatele. Prvním ukazatelem je hodnocení na Česko-Slovenské filmové databázi (ČSFD), druhým jsou oficiální webové stránky České televize¹²⁹ a tím třetím je facebooková stránka daného pořadu.

Dovolená v Protektorátu získala na ČSFD dohromady **44 %**. Diskuze na stejnojmenném portálu dohromady měla **134** komentářů od jeho uživatelů.¹³⁰ Podíváme-li se na oficiální diskusní stránku na webových stránkách České televize, nalezneme zde **1 760 komentářů**. Samotná facebooková stránka pořadu *Dovolená v Protektorátu* za svou dobu existence nasbírala cca **2 300 sledujících**.¹³¹ Na jednotlivé facebookové příspěvky je v některých případech navázáno řádově i v desítkách komentářů. Pokud se zaměříme na obsahově relevantní¹³² komentáře diváků, zpětná divácká vazba byla spíše negativní. Komentující nejčastěji kritizovali především zvolené období v kombinaci se slovem *dovolená*. Dalšími kritizovanými body bylo samotné zpracování období Protektorátu na pozadí historické reality show, nepřesvědčivost zvolených účastníků či nedostatečně zpracované záběry, případně prvky, jež podřývají věrohodnost toho, že účastníci byli bez kontaktu s 21. stoletím. Pokud se jednalo o pozitivní či relativně pozitivní komentář, většinou bylo kladně zhodnocena snaha ukázat dnešní společnosti, jak se v období Protektorátu žilo.

¹²⁹ Zde se zobrazuje oficiální diskuze k pořadu, která je tvořena uživateli stránek České televize.

¹³⁰ *Dovolená v Protektorátu*. ČSFD [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/11389-dovolena-v-protektoratu/prehled/>

¹³¹ *Dovolená v Protektorátu*. Facebook [online]. [cit. 2019-05-03]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/dovolena-v-protektoratu/>

¹³² Obratem „obsahově relevantní“ jsou myšleny komentáře, které svou obsahovou stránkou podávají jeho čtenáři vypovídající informační hodnotu.

Namátkou zde pro ukázkou divácké zpětné vazby uvedu pár komentářů, které se vyskytovaly na webových stránkách České televize.¹³³

„Po přečtení 5. části deníku, kde se píše, že rejža přinesl rum, popíjela se slivovice se štábem a krásně si povídali, si myslím, že se celý pořad shodil. To co nazývají těžkými úkoly ve skutečnosti těžké nejsou (vykopat brambory, navozit trochu dřev a doslova ho naházet na hromadu...), odstrizení od reality také nejsou, přítomný štáb jim vše ulehčuje. Takový hraný dokument – proč ne, ale nazývat to reality show a rozdat za to milion je hodně podivné a velké zklamání.“¹³⁴

„Schovávat se za nějaké "připomínání historie" je blbost. Vážně vám přijde, že nějaká taškařice v dobových šatech na chalupě na kopci je lepší než celá řada dokumentů, které obsahují výpovědi svědků a souvislosti od historiků? Možná byste se mohli zaklínat atraktivitou pro mladou generaci, ale vážně si myslíte, že je tak tupá a ignorantská? I mladí lidé vědí, o co šlo a jak to bylo zlé. Co bude příště? Big brother z Osvětimi? Aby se mladí dozvěděli, že 6 milionů Židů vyletělo komínem? Tahle dramaturgie je odporná. To by si nedovolila ani Nova, ale veřejnoprávní televize? Jsem velkým odpůrcem toho, aby se jakkoli zasahovalo do systému konsesionářských poplatků, ale tohleto už je vážně příliš. Ještě že existuje RRTV a tuhle blbost vám snad zatrhne.“¹³⁵

„Když jsem si přečet někde v tisku, že poběží v TV tento pořad, byl jsem otrávený, že tady máme další reality show a dál jsem tomu nevěnoval pozornost. Náhodou jsem pak zachytil už pouze 3/3 prvního dílu a musím říct, že jsem se mýlil. Dobu II. sv. války jsem nezažil a tak mi nepřísluší porovnávat. Přečetl jsem mnoho dobových knih, prarodiče mi vyprávěli, přesto nebudu porovnávat a kázat a lamentovat, jako někteří na tomto diskusním fóru. Co však můžeme řešit a komentovat je porovnání dnešních vymožeností s těmi dávnými. Jak hloupě žijeme dnes, kdy se pachtíme za mamony s odcizením rodiny

¹³³ Veškeré komentáře, které byly brány při hodnocení v potaz, je možné nalézt na oficiální diskusní platformě České televize (zde: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10871520054-dovolena-v-protektoratu/diskuse/>) a na ČSFD (zde: <https://www.csfd.cz/film/11389-dovolena-v-protektoratu/prehled/>).

¹³⁴ Ivan. Diskuze k pořadu Dovolená v Protektorátu: diskusní příspěvek p. Ivana. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10871520054-dovolena-v-protektoratu/diskuse/20/>

¹³⁵ NOVÁK, Ondřej. Diskuze k pořadu Dovolená v Protektorátu: diskusní příspěvek p. Ondřeje Nováka. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10871520054-dovolena-v-protektoratu/diskuse/82/>

*a blízkých a vše hmotné bereme jako samozřejmost. Tady vidíme, jak měli lidé k sobě blízko a vlastně i daleko. Jak dokázala válka spojovat i rozdělovat. Vždy se říkalo a říká, že lidí spojí až krize a myslím si, že to tak je. Nepřeji si, aby nás Čechy musela proplesknout až válečná krize, abychom konečně našli pevné hodnoty morálky a lidskosti, které v nás jsou, jen se za ně stydíme. Netuším, jestli byl tohle záměr tvůrců, ale pořad dále velmi chytře vyzdvihuje naši svrchovanost, kterou EU velmi chytře a s pomocí i našich anti-politiků, pomalounku zatlačuje do pozadí. Pokud ano, byl tohle skvělý tah... viz. začerňování naší osobností v učebnicích. Líbí se mi i volba rodiny, i to, že pocházejí z druhé poloviny ČR.*¹³⁶

V Česko-Slovenské filmové databázi získala od diváků *Dovolená v éře páry* celkové hodnocení na úrovni **54 %**. Celkový počet komentářů, které uživatelé ČSFD u tohoto pořadu zanechali je **9**.¹³⁷ Podíváme-li se na oficiální diskusi k tomuto pořadu na stránkách České televize, nalezneme zde **45 komentářů**, které zde zanechali jejich uživatelé.^{138,139} Facebookové stránky nebyly pro tuto řadu (na rozdíl od *Dovolené v Protektorátu*) vytvořeny. Z obsahově kvalitních komentářů můžeme usoudit, že lidé, kterým se pořad líbil, kladně hodnotí především zvolené období, pohled na život dělníků a také na ukázkou fungování dobových strojů. Negativně laděné komentáře jsou především psány lidmi, kteří nebyli spokojeni se způsobem zpracování této living history. Vadilo jim převážně zpracování historického příběhu a jeho proplétání s hranými prvky, které s historickým obdobím neměly nic společného.

Pro vykreslení toho, jak diváci reagovali na druhou sérii *Dovolené ve starých časech*, zde uvedu příklad několika komentářů z oficiální diskuze na webu České televize.¹⁴⁰

¹³⁶ Karel. Diskuze k pořadu *Dovolená v Protektorátu*: diskuzní příspěvek p. Karla. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10871520054-dovolena-v-protektoratu/diskuse/45/>

¹³⁷ *Dovolená v éře páry*. ČSFD [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/657507-dovolena-v-ere-pary/komentare/>

¹³⁸ Diskuze k pořadu *Dovolená v éře páry*. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11795694217-dovolena-v-ere-pary/diskuse/>

¹³⁹ Je důležité poznamenat, že pokud se zaměříme na určité komentáře, tak některé jsou psány přímo účastníky či členy týmu, který prostor továrny připravoval. Nejedná se však jen o čistě vychvalující komentáře, v některých případech se jedná o dopovědi účinkujících na určitý komentář.

¹⁴⁰ Veškeré komentáře, které byly brány při hodnocení v potaz, je možné nalézt na oficiální diskusní platformě České televize (zde: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11795694217-dovolena-v-ere-pary/diskuse/>) a na ČSFD (zde: <https://www.csfd.cz/film/657507-dovolena-v-ere-pary/prehled/>).

„Dnes jsem se podívala i na dovolenou v protektorátu a musím se opět vrátit ke svému komentáři o účastnících. Při porovnání s rodinou z protektorátu, která byla velmi drzá, ublížená a do té doby se moc nevžila, tak v éře páry je krásně vidět, jak byli všichni účastníci opravdu dobře vybráni. Protože i když měli mnohem těžší podmínky a měli hlad celé 2 měsíce a ne jen 1 den, tak se s tím popasovali mnohem lépe a líbilo se mi, že i s tím málem byli ochotni se dělit s ostatními a ne jako rodina v protektorátu, která hleděla jen na svůj zisk a k ostatním lidem se chovala dost děsivě. Takže ještě jednou palec nahoru za éru páry“¹⁴¹

„Začala jsem se dívat a moc se mi líbil ten nápad vyzkoušet práci a všechny ty starosti dělníků před mnoha lety. Ale jakmile jste do toho zapletli revoluce, stávky dělníků a podobé "atrakce", tak jsem se sledováním skončila. Škoda, jako nápad to bylo dobré, ale sledovat neustálé hádky a rozbroje v televizi už nepotřebuju, v reálném životě je jich dost i bez toho.“¹⁴²

„Mé první dojmy jsou skvělé. Bavím se. Soutěžící jsou sympatičtí, snaží se. Mám ráda techniku, průmyslovou architekturu, stroje té doby jsou nádherné jako šperky – takže lepší prostředí pro reality show jsem si nemohla přát. Už se nemohu dočkat dalšího dílu.“¹⁴³

„Nebaví mě to. Není to ani dokument, ani reality show. Je to prostě hraná rádoby soutěž s výkony lepšími (profesionální herci) a horšími (ochotníci, neherci = soutěžící). Ach jo.“¹⁴⁴

¹⁴¹ Iva. Diskuze k pořadu Dovolena v éře páry: diskuzní příspěvek pí Ivy. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23].

Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11795694217-dovolena-v-ere-pary/diskuse/2/>

¹⁴² Dáša. Diskuze k pořadu Dovolena v éře páry: diskuzní příspěvek pí Dáši. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23].

Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11795694217-dovolena-v-ere-pary/diskuse/3/>

¹⁴³ Betka. Diskuze k pořadu Dovolena v éře páry: diskuzní příspěvek pí Betky. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23].

Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11795694217-dovolena-v-ere-pary/diskuse/3/>

¹⁴⁴ Sarah. Diskuze k pořadu Dovolena v éře páry: diskuzní příspěvek pí Sarah. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23].

Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11795694217-dovolena-v-ere-pary/diskuse/2/>

6.2.2 Získaná ocenění a odborná kritika

Obdobně jako u diváckých recenzí, ani u kritiky od novinářů či odborné veřejnosti, nezískal pořad *Dovolená v Protektorátu* kladné odezvy. Vedle zvolené doby a formátu pořadu (reality show z období Protektorátu Čechy a Morava) kritici negativně převážně hodnotí výběr rodiny, u které stejně jako divácká veřejnost vytykají nevěrohodnost a možné přehrávání určitých situací, jež v pořadu nastaly. S tím souvisí také nedostatečná autenticita událostí, které rodinu provázely.

„Dospělí lidé, kterým fakticky zhola nic nehrozí, tu dramaticky prohlašují, jak se bojí zastřelení nebo gestapa. Přitom reálnou hrozbu pregnantně vyjádřila věta z komentáře v posledním díle: „Deportace by pro rodinu znamenala, že by pro ně soutěž skončila a oni by prohráli svůj milion.“¹⁴⁵

Dalším vyčítaným faktem je také samotné zapracování jednotlivých úkolů do příběhu, jež museli účastníci každý týden plnit a s tím související pomalý spád děje, který je patrný již od prvního dílu.

„Dochází to tak daleko, že rodina dostane jakési úkoly (opravit schody, ušít košili), z jejich plnění ale sledujeme sotva náznaky. Po oznámení zadání a stěžování si aktérů, jak je vše těžké, najednou vypravěč oznámí, že soutěžící úkoly nakonec splnili a my můžeme jen tápat. Tohle už značí nepochopení formátu reality show, kdy se přece jen sluší ukázat i akci. Dovolená v protektorátu jako by byla sestříhána především z "mezičasu", během něž se nic neděje a všichni si jen stěžují na to, co se už událo.“¹⁴⁶

Navzdory vlně kritiky, již pořad *Dovolená v Protektorátu* vzbudil nejen u diváků České televize, se tento formát na *Eurovision Creative Forum Awards* v roce 2015 umístil na společném druhém místě nejlepších novinek ve vysílání evropských veřejnoprávních médií.¹⁴⁷ *Eurovision Creative Forum Awards* je akce, která je každoročně pořádána Evropskou vysílací

¹⁴⁵ KABÁT, Marcel. Místo osvěty absurdní fraška. *Dovolená v protektorátu jako exhibice trapnosti*. *Lidovky.cz* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/kultura/misto-osvety-absurdni-fraska-dovolena-v-protektoratu-jako-exhibice-trapnosti.A150615_104503_in_kultura_hep

¹⁴⁶ SVOBODA, Martin. RECENZE *Dovolená v protektorátu?* Málo ponižení a moc Hitlera. *Aktuálně.cz* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://magazin.aktualne.cz/televize/dovolena-v-protektoratu-nepochopila-smysl-reality-show/r~ebb871c201c111e5b1d8002590604f2e/?redirected=1554128125>

¹⁴⁷ *Dovolená v Protektorátu* se v této soutěži dělí o druhé místo s pořadem „When the orchestra came to town“.

unií (*The European Broadcasting Union – EBU*). Tohoto fóra se účastní zástupci veřejnoprávních médií, jež jsou členy *EBU* a chtějí se podělit s ostatními s jejich novými formáty, které v daném roce vysílali.¹⁴⁸

O pořadu *Dovolená v ěře páry* vyšlo méně recenzí než o *Dovolené v Protektorátu*. Kritika pořadu negativně hodnotí prostupy hereckých scén. Spolu s tím dochází ke kritice nekomplexně zařazených historických vsuvek do děje pořadu. Oproti *Dovolené v Protektorátu* však nebylo negativně hodnoceno zvolené období, ačkoli nemuselo být pro většinu lidí zajímavé. Pro ilustraci uvádím úryvek z kritiky na *iDnes.cz*.

„Místy zajímavý, občas i zábavný pohled na dobrovolné cestovatele časem bohužel znovu kazí ochotnické postavy „zvenčí“, ať už se němečtí dělníci bouří proti rostoucí konkurenci českého průmyslu, nebo místní hostinský a majitel krámků přepíná svou rozšafnou komiku. O panu továrníkovi, který vedle mzdy rozdává za snahu i „prémie ze svého“, ani nemluvě.

Opět také platí, že vstupy s historickými vysvětlivkami vyrušují od podstaty, tedy od pohledu do všedního hospodaření v omezeném soukromí, které asi bolí více než mozoly, počínaje nákupy a pivním večírkem po výplatě a konče okázale hladovým jídelníčkem, ve kterém se opakují brambory, zelí, sádlo. Nejdůvěrněji tradičně zabírají drobné radosti i trampoty, jako když „dělníci“ najdou houby na přilepšenou do polévky nebo když si upečou sražený chléb, který se nedá vyklopit ani společnými chlapskými silami; pěkná groteska.“¹⁴⁹

Dovolená v ěře páry zatím žádné ocenění nezískala. Zúčastní se 23. Mezinárodního festivalu dokumentárních filmů v nesoutěžní sekci Reality TV.¹⁵⁰

¹⁴⁸ Creative Forum 2018. *EBU* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.ebu.ch/events/2018/09/creative-forum-2018>

¹⁴⁹ SPÁČILOVÁ, Mirka. RECENZE: Po *Dovolené v protektorátu* se okázale hladoví i v *ěře páry*. *IDnes.cz* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/kultura/film-televize/dovolena-v-ere-pary-recenze.A181010_095413_filmvideo_ts

¹⁵⁰ *Dovolená v ěře páry*. *Ji.hlava* [online]. [cit. 2019-28-04]. Dostupné z: <https://www.ji-hlava.cz/filmy/dovolena-v-ere-pary>

6.2.3 Monitoring mediálních sdělení

Posledním ukazatelem, který ke zhodnocení úspěšnosti obou pořadů použiji, je monitoring mediálního archivu od společnosti NEWTON Media, a.s. Pro kompletní přehled mediálních sdělení byly vybrány tyto zdroje: *deníky a regionální tituly, oborové tituly, televize a rozhlas, internetové zdroje a cizojazyčné zdroje*. Aby byla dosažena komparativnost mezi oběma pořady, jako první sledovaný znak jsem zvolil období 6 měsíců od prvního dne měsíce, ve kterém pořad začínal vysílat. Jako druhý znak, který v porovnání reflektuji, je počet mediálních sdělení před začátkem měsíce, ve kterém byl vysílán první díl dané řady.

Zmínka o první řadě, *Dovolené v Protektorátu*, se v období od 1. 5. 2015 do 1. 10. 2015 objevila ve **344 mediálních sděleních**. V dalších **19 sděleních** se objevila zmínka v období od 16. 9. 2014 do 30. 04. 2015. Před tímto časovým rozsahem nebylo nalezeno žádné mediální sdělení obsahující zmínku o této první řadě.¹⁵¹

Dovolená v éře páry se v období mezi 1. 10. 2018 a 1. 3. 2019 objevila ve **116 mediálních sděleních** a v dalších **140 sděleních** se objevila zmínka o *Dovolené v éře páry* v období mezi 11. 8. 2017 a 30. 9. 2018. Před tímto sledovaným obdobím nebylo nalezeno žádné další mediální sdělení, které by obsahovalo zmínku o *Dovolené v éře páry*.¹⁵²

Dle tohoto jednoduchého porovnání archivu mediálních výstupů je evidentní, že se České televizi nedařilo dostatečně dostat druhou řadu *Dovolené ve starých časech* do mediálního povědomí. V případě první řady, *Dovolené v Protektorátu*, tomu však pravděpodobně bude díky dostatečně provokativnímu názvu, který sám o sobě na pořad strhával nejen pozornost, ale i četnou kritiku. Druhým směrodatným činitelem je též to, že *Dovolená v éře páry* neakcentuje tak kontroverzní dobu, jak tomu bylo u *Dovolené v Protektorátu*. To vše svědčí o tom, že pořad *Dovolená v Protektorátu* byl pro média již z podstaty samotného pořadu zajímavějším, a tudíž i více publikovaným tématem.

6.2.4 Porovnání jednotlivých řad

I když byl poměr nákladů mezi jednotlivými řadami 1:2 (*Dovolená v Protektorátu* ku *Dovolená v éře páry*)¹⁵³, je nutno konstatovat, že úspěšnějším pořadem byla první řada –

¹⁵¹ Příloha č. 6: Statistika archivu mediálních sdělení.

¹⁵² Příloha č. 6: Statistika archivu mediálních sdělení.

¹⁵³ Interview s Lenkou Polákovou, 21. 2. 2018.

Dovolená v Protektorátu. Úspěšnější byla jak z pohledu porovnání sledovanosti, tak z pohledu zásahu publika¹⁵⁴. Podíváme-li se na diváckou kritiku, méně negativních reakcí vzbudila *Dovolená v éře páry*. Na jednu stranu to můžeme brát jako pozitivní ukazatel, na druhou stranu však díky nízkému zájmu tisku a kritiků, zasáhla druhá řada nižší počet lidí.

6.3 Srovnání se zahraničními formáty

V této kapitole budou porovnány české pořady subžánru living history *Dovolená v Protektorátu* a *Dovolená v éře páry* se zahraničními pořady. Pro samotné srovnání úspěšnosti jsem vybral soudobé pořady od britské BBC – *Victorian Farm*, *Wartime Farm* a *Tudor Monastery Farm*. Komparativními ukazateli jsou zvoleny statistiky sledovanosti (rating pořadu) a divácké hodnocení na internetových databázích pořadů (ČSFD a IMDb).

Victorian Farm^{155,156,157}

- Nejvyšší dosažený rating.....4,07 mil. (poslední díl)
- Rozdíl v ratingu mezi prvním a posledním dílemrůst o 1,03 mil. (34 %)
- Průměrný rating.....3,61 mil.
- Divácké hodnocení IMDb8,6 / 10 (86 %)
- Divácké hodnocení ČSFD92 %

¹⁵⁴ Publika nejen České televize

¹⁵⁵ Weekly top 30 programmes. *BARB* [online]. [cit. 2019-28-04]. Dostupné z: <https://www.barb.co.uk/viewing-data/weekly-top-30/>

¹⁵⁶ *Victorian Farm*. *IMDb* [online]. [cit. 2019-28-04]. Dostupné z: https://www.imdb.com/title/tt1372211/episodes?ref_=tt_ov_epl

¹⁵⁷ Viktoriánská farma. *ČSFD* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/306737-viktorianska-farma/prehled/>

Wartime Farm^{158,159,160}

- Nejvyšší dosažený rating.....2,84 mil. (7. díl z 8)
- Rozdíl v ratingu mezi prvním a posledním dílemrůst o 140 000 (5 %)
- Průměrný rating.....2,72 mil.
- Divácké hodnocení IMDb8,6 / 10 (86 %)
- Divácké hodnocení ČSFD82 %

Tudor Monastery Farm^{161,162,163}

- Nejvyšší dosažený rating.....1,8 mil. (2. a 3. díl z 6)
- Rozdíl v ratingu mezi prvním a posledním dílemsnížení o 30 000 (2 %)
- Průměrný rating.....1,75 mil.
- Divácké hodnocení IMDb8,6 / 10 (86 %)
- Divácké hodnocení ČSFD82 %

Dovolená v Protektorátu^{164,165}

- Nejvyšší dosažený rating.....555 000 (1. díl)
- Rozdíl v ratingu mezi prvním a posledním dílemsnížení o 184 000 (33 %)
- Průměrný rating.....416 000
- Divácké hodnocení IMDbnehodnoceno
- Divácké hodnocení ČSFD44 %

¹⁵⁸ Weekly top 30 programmes. *BARB* [online]. [cit. 2019-28-04]. Dostupné z: <https://www.barb.co.uk/viewing-data/weekly-top-30/>

¹⁵⁹ Wartime Farm. *IMDb* [online]. [cit. 2019-28-04]. Dostupné z: <https://www.imdb.com/title/tt2470814/>

¹⁶⁰ Farma za války. *ČSFD* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/331414-farma-za-valky/prehled/>

¹⁶¹ Weekly top 30 programmes. *BARB* [online]. [cit. 2019-28-04]. Dostupné z: <https://www.barb.co.uk/viewing-data/weekly-top-30/>

¹⁶² Tudor Monastery Farm. *IMDb* [online]. [cit. 2019-28-04]. Dostupné z: <https://www.imdb.com/title/tt4103600/>

¹⁶³ Tudorovská farma. *ČSFD* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/361470-tudorovska-farma/prehled/>

¹⁶⁴ Příloha č. 4: Tabulky sledovanosti *Dovolené v Protektorátu* a *Dovolené v éře páry*.

¹⁶⁵ *Dovolená v Protektorátu*. *ČSFD* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/11389-dovolena-v-protektoratu/prehled/>

Dovolená v éře páry^{166,167}

- Nejvyšší dosažený rating.....343 000 (1. díl)
- Rozdíl v ratingu mezi prvním a posledním dílemsnížení o 192 000 (55 %)
- Průměrný rating.....223 000
- Divácké hodnocení IMDbnehodnoceno
- Divácké hodnocení ČSFD54 %

V rámci srovnání sledovanosti je porovnáváno, jakým způsobem se pohybovala sledovanost jednotlivých dílů daného pořadu. Jelikož jsou porovnávána dvě rozdílná prostředí – britské versus české, nemá jiný způsob (například samotná sledovanost) dostatečnou relevanci. V každém mediálním prostředí je jiná skladba publika, jiná programová skladba, jiný počet televizních kanálů a jiná samotná televizní kultura. Podíváme-li se na srovnání toho, jak byly schopny sledované pořady BBC udržet své diváky v porovnání s českými living history, můžeme konstatovat:

1. *Victorian Farm*, jakožto první pořad uvedené BBC série, zaujal obrovský počet diváků. Sledovanost jednotlivých dílů postupně rostla. Byl pro diváky tak zajímavý, že poslední díl sledovalo o 1 milion diváků více než první díl.
2. Další sledované britské seriály již takový úspěch neměly, nijak enormně však diváky neztrácely. Sledovanost pořadu *Wartime Farm* spíše rostla a pořadu *Tudor Monastery Farm* sice lehce klesla, ale stále se držela v relativně neměnné hladině.
3. **Britské pořady si dokázaly udržet daleko více sledovanost než living history pořady v České televizi. Ty sledovanost postupně ztrácely.**

Před tím, než porovnáme divácké hodnocení výše uvedených britských pořadů s českými living history pořady, je důležité zmínit, že *Dovolená v Protektorátu* získala řádově daleko více hodnocení nežli ostatní pořady.¹⁶⁸ Dalším důležitým faktem je, že k porovnání dochází na základě dvou různých databází. Porovnáme-li hodnocení:

¹⁶⁶ Příloha č. 4: Tabulky sledovanosti *Dovolené v Protektorátu* a *Dovolené v éře páry*.

¹⁶⁷ *Dovolená v éře páry*. ČSFD [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/657507-dovolena-v-ere-pary/komentare/>

¹⁶⁸ *Dovolená v Protektorátu* získala na ČSFD cca 1 100 hodnocení. Britské pořady dostaly na IMDb řádově od 200 do 300 hodnocení, na ČSFD do 100 hodnocení. *Dovolená v éře páry* získala na ČSFD cca 140 hodnocení.

1. britských pořadů na IMDb s českými pořady na ČSFD konstatujeme, že britské pořady se těší přibližně dvojnásobně lepšímu hodnocení,
2. britských pořadů s vybranými českými pořady (obojí na ČSFD), opět sledujeme dvojnásobně lepší hodnocení britských pořadů.^{169,170,171,172,173}

Ačkoli living history České televize měly podobné výchozí podmínky jako zkoumané pořady BBC (*Victorian Farm* byl vysílán ve čtvrtek cca ve 21:00, *Wartime Farm* byl vysílán ve čtvrtek cca ve 20:00 a *Tudor Monastery Farm* byl vysílán ve čtvrtek cca ve 21:00)¹⁷⁴, musíme konstatovat, že britské pořady se v tomto ohledu těší celkově větší popularitě nežli české.

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo definovat, popsat a určitým způsobem zařadit televizní subžánr living history TV. V rámci praktické části práce bylo cílem také popsat a zhodnotit pořady žánru living history vzniklé na území České republiky.

Subžánr living history TV spadá do velmi obsáhlého televizního žánru Reality TV. Princip tohoto subžánru je propojení reality TV (pořadů založených na reálných lidech – účastnících) se základním principem trendu living history („oživování“ historických reálií a jejich samotné prožívání účastníky). Pořady tohoto subžánru tak zachycují reakce reálných lidí na předem připravené historické situace, případně na situace vyplývající z jednotlivých rozhodnutí účastníků. Zjednodušeně řečeno, tyto pořady zachycují a následně divákům ukazují schopnost člověka z 21. století vžít se do role člověka z historické doby.

¹⁶⁹ Victorian Farm. *IMDb* [online]. [cit. 2019-28-04]. Dostupné z:

https://www.imdb.com/title/tt1372211/episodes?ref_=tt_ov_epl

¹⁷⁰ Wartime Farm. *IMDb* [online]. [cit. 2019-28-04]. Dostupné z: <https://www.imdb.com/title/tt2470814/episodes?season=1>

¹⁷¹ Tudor Monastery Farm. *IMDb* [online]. [cit. 2019-28-04]. Dostupné z:

https://www.imdb.com/title/tt4103600/episodes?ref_=tt_ov_epl

¹⁷² Dovolena v Protektorátu. *ČSFD* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/11389-dovolena-v-protektoratu/prehled/>

¹⁷³ Dovolena v éře páry. *ČSFD* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/657507-dovolena-v-ere-pary/komentare/>

¹⁷⁴ Weekly top 30 programmes. *BARB* [online]. [cit. 2019-28-04]. Dostupné z: <https://www.barb.co.uk/viewing-data/weekly-top-30/>

V zahraničí je tento subžánr již od přelomu 20. a 21. století oblíben. To můžeme soudit dle frekvence vysílání jednotlivých formátů. Nejrozšířenější je tento subžánr v britských a amerických médiích. V poslední době svou oblibu získal tento druh pořadů také v severských zemích, konkrétně v Norsku na norské stanici NRK. V České republice vznikly dva pořady, které můžeme řadit do subžánru living history – *Dovolená v Protektorátu* (vysíláno v r. 2015) a *Dovolená ve starých časech* (vysíláno v r. 2018).

Je evidentní, že účastníci neměli problém se do příběhu vžít. Každý je individuální – každému tedy sžít se s dobou trvalo jinak dlouho. V první řadě docházelo k narušování autentických reakcí účastníků, což jim samotným nebylo příjemné. Tato počáteční chyba však byla v další řadě potlačena, dle rozhovorů se účastníci necítili nijak zásadně vytrhováni z příběhu. Dalším zmiňovaným nepříliš pozitivním prvkem bylo zapojení soutěže. Účastníci v první řadě tento prvek nijak zásadně nevnímali – soutěžili společně a výhra pro ně byla spíše odměnou. V *Dovolené v éře páry* tomu bylo naopak. Protagonisté prvek soutěže vnímali silně a vznikala mezi nimi zbytečná rivalita. Tento jev lze vyzorovat již z některých pasáží vypravěčova výkladu. Nutno podotknout, že zapracování soutěže do příběhu pořadu s tolika účinkujícími není jednoduché. Soutěžní prvek byl do pořadu vložen pro podporu vyššího zapojení účastníků do náročné denní rutiny dělníka. Byl ovšem očividně spíše kontraproduktivní. Pokud by se princip společného soutěžení za účelem získání odměny z první řady zachoval, mohlo se tak předejít výše zmíněným rozbrojům mezi účastníky. Samotné projekty nakonec však účastníkům přinesly nejednu cennou zkušenost a obrovský rozhled minimálně v historickém období, které si mohli vyzkoušet na vlastní kůži. Z hlediska účinkujícího tyto projekty vesměs splnily očekávání a můžeme je i přes uvedené výhrady považovat za úspěšné. Není ovšem jasné, zda to samé lze tvrdit o pohledu diváka, pro kterého je tento pořad tvořen.

První díl *Dovolené v Protektorátu* dosáhl zajímavých hodnot. Podobný zásah se již ale v dalších dílech nepodařil, sledovanost postupně klesala. Pořad tedy v průběhu vysílání ztrácel diváky a nebyl schopen si je udržet. V tomto úhlu pohledu můžeme hovořit o tom, že pořad nebyl úspěšný. Důvodem může být již zmíněná nízká ukotvenost pořadu v programovém schématu, netradičně zvolený termín vysílání premiérového pořadu a případně příliš vysoká míra kontroverznosti tématu a samotného pořadu. Podíváme-li se na pořad z hlediska oslovení veřejnosti tématem života v Protektorátu, můžeme soudit, že v tomto pohledu byl pořad úspěšný. Rozpoutal totiž všeobecnou diskuzi jak na poli mediálních kritiků, tak na úrovni

diváka nejen České televize. Z hlediska zásahu, můžeme pořad shrnout jako mírně nadprůměrný – podařilo se mu alespoň částečně zasáhnout širší publikum, nežli jen své vlastní, ačkoli v průběhu své diváky ztrácel.

U *Dovolené v éře páry* se již o zdárném pořadu bohužel nedá hovořit. Z hlediska sledovanosti začal první díl s nízkým počtem diváků, a to i přesto, že v programu před ním lidé sledovali reprízu velmi úspěšného seriálu *Rapl*. V případě dalších dílů pořad enormně ztrácel diváky a nikdy se nedostal na původní úroveň sledovanosti. V rámci ratingu v tisících se jedná o cca 55% propad. V tomto úhlu pohledu můžeme hovořit o tom, že pořad byl neúspěšný. Možnými důvody neúspěchu můžeme shledat ve zvoleném vysílacím čase (oproti *Dovolené v Protektorátu* byla tato série posunuta o hodinu později do druhotného prime-time),¹⁷⁵ obsahová přehlcenost pořadu, přidělení výrazné role fiktivnímu příběhu v rámci dějového a nízká kvalita zpracování záběrů a samotných dílů jakožto celku. Pokud bychom chtěli porovnat úspěšnost na základě oslovení veřejnosti, konstatovali bychom, že podobného výsledku jako u *Dovolené v Protektorátu* nebylo dosaženo. Je to zapříčiněno bezpodmínečně tím, že minulá série zasahovala tematicky do kontroverzní doby. Zároveň však tento seriál nebyl v takové míře propagován na sociálních sítích, ani nebyl v takové míře probírán v ostatních médiích.

Při srovnání tuzemských pořadů se zahraničními nemá smysl porovnávat absolutní výsledky sledovanosti daných pořadů. Mediální složení je totiž oproti českému prostředí na tolik jiné, že by výsledky nebyly vypovídající. Vypovídající však je, jakým způsobem docházelo k poklesu sledovanosti mezi jednotlivými díly. Srovnáme-li úspěšnosti shora uvedených pořadů britských BBC s tuzemskými, je patrné, že současné české living history pořady zatím nedokážou diváka zaujmout takovým způsobem, jakým se to daří právě britské BBC.

¹⁷⁵ V jistém úhlu pohledu to mohl být velmi dobrý tah – po úspěšném seriálu, který míval okolo 700 tisíc sledujících, mohli tito lidé pokračovat ve sledování tohoto seriálu. Evidentně však tyto lidi nebyla *Dovolená v éře páry* schopna oslovit. Ve výsledku takovéto programové umístění mělo evidentně spíše kontraproduktivní dopad na sledovanost.

Summary

The purpose of this bachelor thesis was to define, describe, and in a certain way to classify the television genre living history TV. The aim of the practical part of this work was also to describe and evaluate programs of the living history genre created in the Czech Republic. Sub-genre living history TV (sometimes called the historical reality TV) is part of an extensive TV genre, Reality TV. This sub-genre is the interconnection of reality TV (programs based on real people – participants) with the basic principle of living history (“reviving” of historical realities and their experience by the participants).

Abroad, this sub-genre has been popular since the turn of the 21st century. The most widespread is this subgenre in British and American media. This kind of program has also gained popularity in Norway at the Norwegian NRK station. Czech television has created two programs that can be classified as living history: *Holiday in the Protectorate* (broadcast in 2015) and *Holiday in the Era of Steam* (broadcast in 2018).

Despite success of the first episode of *Holiday in Protectorate*, the program lost viewers during the broadcast of the next episodes and could not maintain them. The reason may be low anchoring of the program in the program schedule, the timing of premiere broadcasting and possibly too high a level of controversy of the theme and the program itself. We can conclude that the program was successful in addressing the audience outside Czech television viewers. It has unleashed a general debate in media critics. From this point of view, we can rate the program as above average.

It is not possible to talk about a success program in the case of *Holiday in the Era of Steam*. In terms of viewership, the first episode began with a low number of viewers, although, in the TV scheme it's directly followed the popular *Rapl* series. Similarly as in first series the viewers lost interest and the program never reached the first episode's audience level. Within the rating in the thousands, it is about 55% deterioration. In this case, we can say that the show was not successful. Reasons for failure can be found in the chosen broadcast time (compared to *Holiday in the Protectorate*, this series was shifted an hour later to secondary prime-time), the program content overload, the assignment of a significant role to the fictional story and poor quality of editing.

Overall, these first two attempts of creating living history programs in the Czech republic have not reached their full potencial. That could be a reason it would be meaningless to compare them to other living history series created abroad.

Použitá literatura

- 24 Hours in the Past. *BBC* [online]. [cit. 2019-04-16]. Dostupné z: <http://www.bbc.co.uk/programmes/b05t517t>
- ANNO. *NRK* [online]. [cit. 2019-13-04]. Dostupné z: <https://tv.nrk.no/serie/anno>
- BANGHARD, Karl. *Unter dem Häkelkreuz. Germanische Living History und rechte Affekte: Ein historischer Überblick in drei Schlaglichtern*. In: KILLGUSS, Hans-Peter. *Die Erfindung der Deutschen. Rezeption der Varusschlacht und die Mystifizierung der Germanen*. Köln: Verlag NS-Dokumentationszentrum, 2009. ISBN 978-3938636121.
- BĚLINA, Pavel, Michael BOROVIČKA, Jiří KAŠE a Jan P. KUČERA. *Velké dějiny zemí Koruny české XII.a*. Praha: Paseka, 2012. ISBN 978-80-7432-181-8.
- Betka. Diskuze k pořadu *Dovolená v éře páry*: diskuzní příspěvek pí Betky. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11795694217-dovolena-v-ere-pary/diskuse/3/>
- BROOKS, Tim a Earl MARSH. *The Complete Directory to Prime Time Network and Cable TV Shows, 1946-present*. Ballantine Books, 2007. ISBN 978-0345497734.
- Colonial House. *THIRTEEN* [online]. [cit. 2019-13-04]. Dostupné z: <https://www.thirteen.org/wnet/colonialhouse/>
- Creative Forum 2018. *EBU* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.ebu.ch/events/2018/09/creative-forum-2018>
- Dáša. Diskuze k pořadu *Dovolená v éře páry*: diskuzní příspěvek pí Dáši. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11795694217-dovolena-v-ere-pary/diskuse/3/>
- Den D III. Řada – O pořadu. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10297718398-den-d-iii-rada/3654-o-poradu/>
- DEVOLLD, Troy. *Reality TV: An Insider's Guide to TV's Hottest Market*. Michael Wiese Productions, 2016. ISBN 978-1615932436.
- Diskuze k pořadu *Dovolená v éře páry*. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11795694217-dovolena-v-ere-pary/diskuse/>
- Dovolená v éře páry. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-01-04]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11795694217-dovolena-v-ere-pary/>
- Dovolená v éře páry – Přehled dílů. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-5-3]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11795694217-dovolena-v-ere-pary/dily/>

Dovolená v éře páry – Tvůrci pořadu. *Česká televize* [online]. [cit. 2018-11-29]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11795694217-dovolena-v-ere-pary/tvurci/>

Dovolená v éře páry. *ČSFD* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/657507-dovolena-v-ere-pary/komentare/>

Dovolená v éře páry. *Ji.hlava* [online]. [cit. 2019-28-04]. Dostupné z: <https://www.ji-hlava.cz/filmy/dovolena-v-ere-pary>

Dovolená v Protektorátu. *CDF* [online]. [cit. 2019-13-04]. Dostupné z: <http://c-d-f.cz/udalosti/reality-show-dovolena-v-protektoratu>

Dovolená v Protektorátu. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-01-04]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10871520054-dovolena-v-protektoratu/>

Dovolená v Protektorátu – Přehled dílů. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-5-3]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10871520054-dovolena-v-protektoratu/dily/>

Dovolená v Protektorátu – Tvůrci pořadu. *Česká televize* [online]. [cit. 2018-11-29]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10871520054-dovolena-v-protektoratu/8562-tvurci-poradu/>

Dovolená v Protektorátu. *ČSFD* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/11389-dovolena-v-protektoratu/prehled/>

Dovolená v Protektorátu. *Facebook* [online]. [cit. 2019-05-03]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/dovolena-v-protektoratu/>

Edwardian Farm. *BBC* [online]. [cit. 2019-04-16]. Dostupné z: <https://www.bbc.co.uk/programmes/b00w15jc>

Farma za války. *ČSFD* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/331414-farma-za-valky/prehled/>

FISCHER, Petr. Petr Fischer: Dovolená v protektorátu měla své mouchy, ale pořad lepší než formální výuka dějepisu. *Ihned.cz* [online]. [cit. 2019-04-11]. Dostupné z: <https://archiv.ihned.cz/c1-64178880-petr-fischer-dovolena-v-protektoratu>

Frontier House. *THIRTEEN* [online]. [cit. 2019-13-04]. Dostupné z: <https://www.thirteen.org/wnet/frontierhouse/project/index.html>

GEBHART, Jan a Jan KUKLÍK. *Velké dějiny země Koruny české XV.a (1938 - 1945)*. Praha; Litomyšl: Paseka, 2006. ISBN 80-7185-582-0.

Ghö/AFP. Tschechisches TV zeigt Nazi-Reality-Show. *N-tv.de* [online]. [cit. 2019-04-11]. Dostupné z: <https://www.n-tv.de/panorama/Tschechisches-TV-zeigt-Nazi-Reality-Show-article15166386.html>

HARTVICH, Ondřej. *Fenomén Living History v Čechách*. Praha, 2011. Bakalářská práce práce (Bc). Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav etnologie. Vedoucí práce Doc. PhDr. Irena Štěpánová, CSc.

Hospoda u druhé šance. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z:

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/10437569498-hospoda-u-druhe-sance/413237100041001/>

Iva. Diskuze k pořadu *Dovolená v éře páry*: diskuzní příspěvek pí Ivy. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11795694217-dovolena-v-ere-pary/diskuse/2/>

Ivan. Diskuze k pořadu *Dovolená v Protektorátu*: diskuzní příspěvek p. Ivana. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10871520054-dovolena-v-protektoratu/diskuse/20/>

KABÁT, Marcel. Místo osvěty absurdní fraška. *Dovolená v protektorátu jako exhibice trapnosti*. *Lidovky.cz* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z:

https://www.lidovky.cz/kultura/misto-osvety-absurdni-fraska-dovolena-v-protektoratu-jako-exhibice-trapnosti.A150615_104503_ln_kultura_hep

KAFKA, Misha. *Reality TV (TV Genres)*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2012. ISBN 978-0748637232.

Karel. Diskuze k pořadu *Dovolená v Protektorátu*: diskuzní příspěvek p. Karla. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10871520054-dovolena-v-protektoratu/diskuse/45/>

KILGALLON, John, Mike YOUNG a Sandy ANTUNES. *Rules to Live by: A Live Action Roleplaying Conflict Resolution System*. Interactivities Ink, 1996. ISBN 978-0970835604.

Kodex České televize: výňatek čl. 11 – Zábavní pořady, bod 11.1 [online]. Praha: Česká televize, 2003 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <http://bit.ly/kodex-ct>

Kodex České televize: výňatek z Preambule – bod a) [online]. Praha: Česká televize, 2003 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <http://bit.ly/kodex-ct>

Kodex České televize: výňatek z Preambule – bod b) [online]. Praha: Česká televize, 2003 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <http://bit.ly/kodex-ct>

Kodex České televize: výňatek z Preambule – bod d) [online]. Praha: Česká televize, 2003 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <http://bit.ly/kodex-ct>

Kodex České televize: výňatek z Preambule – bod g) [online]. Praha: Česká televize, 2003 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <http://bit.ly/kodex-ct>

KRUMML, Milan. Dovolena v Protektorátu – Žánr living history TV. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10871520054-dovolena-v-protektoratu/8656-zanr-living-history-tv/>

LIST, Guido. *Der Wiederaufbau von Carnuntum*. Graz: Ed. Geheimes Wissen, 2010. ISBN 978-3902756176.

Living in the Past (1978). *Channel 4* [online]. [cit. 2019-04-16]. Dostupné z: <http://www.screenonline.org.uk/tv/id/583427/>

LYMAN, Rick. Grim Reality: Czech TV Makes Game of Nazi Era. *NYTimes.com* [online]. [cit. 2019-04-11]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2015/06/06/world/europe/czech-reality-tv-show-makes-a-game-of-life-under-nazi-rule.html>

MCNEIL, Alex. *TOTAL TELEVISION*. New York: Penguin Books, 1996. ISBN 978-0140249163.

MURRAY, Susan a Laurie OULLETTE. *Reality TV: Remaking Television Culture*. NYU Press, 2008. ISBN 978-0814757345.

MURRAY, Susan. *Reality TV*. New York: New York University Press, 2004. ISBN 978-0814764275

NEIL, Postman. *Ubavit se k smrti: veřejná komunikace ve věku zábavy*. Praha: Mladá fronta, 2010. ISBN 978-8020422064.

Nesg. ČT v New York Times. Dovolena v Protektorátu zajímá i světový tisk. *Lidovky.cz* [online]. [cit. 2019-04-11]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/kultura/ct-v-new-york-times-dovolena-v-protektoratu-zajima-i-svetovy-tisk.A150608_124818_ln_kultura_hep

Nesg. „URLAUB IM PROTEKTORAT“: Willkommen in der Hölle. *Frankfurter Allgemeine* [online]. [cit. 2019-04-11]. Dostupné z: <https://www.faz.net/aktuell/feuilleton/medien/tschechische-reality-serie-urlaub-im-protektorat-13589537.html>

NOVÁK, Ondřej. Diskuze k pořadu Dovolena v Protektorátu: diskuzní příspěvek p. Ondřeje Nováka. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10871520054-dovolena-v-protektoratu/diskuse/82/>

PÁNKOVÁ, Barbora. Dovolena v Protektorátu. Ten strach ale nenapodobíte. *Echo24.cz* [online]. [cit. 2019-04-11]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/w2WjA/dovolena-v-protektoratu-ten-strach-ale-nenapodobite>

PEERS, Laura. *Playing ourselves: interpreting Native histories at historic reconstructions*. Lanham, MD: AltaMira Press, 2007. ISBN 978-0759110625.

Pioneer Quest: A Year in the Real West. *IMDb* [online]. [cit. 2019-13-04]. Dostupné z: <https://www.imdb.com/title/tt0294167/>

Pol. RTVS už má vysielací čas pre novinku Remeslo má zlaté dno. *Etrend.sk* [online]. [cit. 2019-13-04]. Dostupné z: <https://medialne.etrend.sk/televizia/rivs-uz-ma-vysielaci-cas-pre-novinku-remeslo-ma-zlate-dno.html>

Pošta pro tebe. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10079901208-posta-pro-tebe/>

Program – Den D. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: [https://www.ceskatelevize.cz/tv-program/hledani/?filtr\[SIDP\]=10318881162](https://www.ceskatelevize.cz/tv-program/hledani/?filtr[SIDP]=10318881162)

Remeslo má zlaté dno. *RTVS* [online]. [cit. 2019-13-04]. Dostupné z: <https://www.rivs.sk/televizia/program/13741/170442>

ROWEN, Beth. History of Reality TV. *Infoplease.com* [online]. [cit. 2019-05-03]. Dostupné z: <https://www.infoplease.com/history-reality-tv>

RYNDA, Vojtěch. Sáhnete si na dno, sľibovala účastníkům nového televizního formátu Dovolena v ěře páry autorka série Zora Cejnková. *REFLEX* [online]. [cit. 2018-11-28]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/rozhovory/90867/sahnete-si-na-dno-slibovala-ucastnikum-noveho-televizniho-formatu-dovolena-v-ere-pary-autorka-serie-zora-cejnkova.html>

Sarah. Diskuze k pořadu Dovolena v ěře páry: diskuzní příspěvek pí Sarah. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11795694217-dovolena-v-ere-pary/diskuse/2/>

Schwarzwaldhaus 1902. *IMDb* [online]. [cit. 2019-13-04]. Dostupné z: <https://www.imdb.com/title/tt0363052/>

SPÁČILOVÁ, Mirka. Půjčili rodině na Dovolena v protektorátu mobily? Tvůrci to odmítají. *IDnes.cz* [online]. [cit. 2019-04-11]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/kultura/film-televize/kauza-dovolena-v-protektoratu.A150603_101215_filmvideo_spm

SPÁČILOVÁ, Mirka. RECENZE: Po Dovolena v protektorátu se okázale hladoví i v ěře páry. *IDnes.cz* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/kultura/film-televize/dovolena-v-ere-pary-recenze.A181010_095413_filmvideo_ts

StarDance – O pořadu. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z:
<https://www.ceskatelevize.cz/porady/10120511902-stardance/20752216044-stardance-story/?vso=oporadu>

SUTTER FICHTNER, Paula. *Historical Dictionary of Austria*. Lanham, MD: Scarecrow Press, 2009. ISBN 978-0810863101.

SVOBODA, Martin. RECENZE Dovolena v protektorátu? Málo ponižení a moc Hitlera. *Aktuálně.cz* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z:
<https://magazin.aktualne.cz/televize/dovolena-v-protektoratu-nepochopila-smysl-reality-show/r~ebb871c201c111e5b1d8002590604f2e/?redirected=1554128125>

The 1900 House. *Channel 4* [online]. [cit. 2019-04-16]. Dostupné z:
<https://www.channel4.com/programmes/the-1900-house/episode-guide>

The 1940s House. *IMDb* [online]. [cit. 2019-04-16]. Dostupné z:
https://www.imdb.com/title/tt0375237/plotsummary?ref_=tt_ov_pl

The Edwardian Country House. *IMDb* [online]. [cit. 2019-04-16]. Dostupné z:
<https://www.imdb.com/title/tt0339957/>

The Regency House Party. *IMDb* [online]. [cit. 2019-04-16]. Dostupné z:
https://www.imdb.com/title/tt0435985/plotsummary?ref_=tt_ov_pl

Třída 8.A – O pořadu. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z:
<https://www.ceskatelevize.cz/porady/10719503009-trida-8-a/8132-o-poradu/>

Tudor Monastery Farm. *BBC* [online]. [cit. 2019-04-16]. Dostupné z:
<https://www.bbc.co.uk/programmes/b03pmlbm>

Tudor Monastery Farm. *IMDb* [online]. [cit. 2019-28-04]. Dostupné z:
<https://www.imdb.com/title/tt4103600/>

Tudor Monastery Farm. *IMDb* [online]. [cit. 2019-28-04]. Dostupné z:
https://www.imdb.com/title/tt4103600/episodes?ref_=tt_ov_epl

Tudorovská farma. *ČSFD* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z:
<https://www.csfd.cz/film/361470-tudorovska-farma/prehled/>

Victorian Farm. *BBC* [online]. [cit. 2019-04-16]. Dostupné z:
<https://www.bbc.co.uk/programmes/b00grv47>

Victorian Farm. *IMDb* [online]. [cit. 2019-28-04]. Dostupné z:
https://www.imdb.com/title/tt1372211/episodes?ref_=tt_ov_epl

Victorian Pharmacy. *BBC* [online]. [cit. 2019-04-16]. Dostupné z:
<https://www.bbc.co.uk/programmes/b00t3zhy>

Viktoriánská farma. *ČSFD* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z:
<https://www.csfd.cz/film/306737-viktorianska-farma/prehled/>

Wartime Farm. *BBC* [online]. [cit. 2019-04-16]. Dostupné z:
<https://www.bbc.co.uk/programmes/b01mmt8t>

Wartime Farm. *IMDb* [online]. [cit. 2019-28-04]. Dostupné z:
<https://www.imdb.com/title/tt2470814/>

Wartime Farm. *IMDb* [online]. [cit. 2019-28-04]. Dostupné z:
<https://www.imdb.com/title/tt2470814/episodes?season=1>

Weekly top 30 programmes. *BARB* [online]. [cit. 2019-28-04]. Dostupné z:
<https://www.barb.co.uk/viewing-data/weekly-top-30/>

Zlatá mládež – O projektu. *Česká televize* [online]. [cit. 2019-04-23]. Dostupné z:
<https://www.ceskatelevize.cz/porady/10718483769-zlata-mladez/8814-o-projektu/>

ZLATUŠKOVÁ, Kamila. *Reality TV v ČT: Dramaturgická rozbuška, nebo veřejnoprávní pilíř?*. Brno, 2017. Disertační práce. Janáčkova akademie múzických umění v Brně, Divadelní fakulta. Vedoucí práce Prof. Jan Gogola.

Použité internetové zdroje

Living in the Past (1978 Iron Age reality tv) - part 1. *YouTube* [online]. [cit. 2019-05-04].
Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=2e7ZLWz3UMw>

MTV Real World 1992 ET clip. *YouTube* [online]. [cit. 2019-05-04]. Dostupné z:
<https://www.youtube.com/watch?v=D2has25saPg>

TV program [online]. [cit. 2019-01-15]. Dostupné z: <https://tv.seznam.cz/2018/11/7>

TV program [online]. [cit. 2019-01-15]. Dostupné z: <https://tv.seznam.cz/2018/10/24>

TV program [online]. [cit. 2019-01-15]. Dostupné z: <https://tv.seznam.cz/2018/2/12>

TV program [online]. [cit. 2019-01-15]. Dostupné z: <https://tv.seznam.cz/2018/3/21>

Další použité zdroje

Interview s Lenkou Polákovou, 19. 2. 2019.

Interview s Lenkou Polákovou, 21. 2. 2018.

KRUMBL, Milan. *Zábava v médiích – JJB334* [přednáška]. Praha: Fakulta sociálních věd UK.

Pojmy a interpretace: prezentace Asociace televizních organizací. ATO.

Použité tabulky a grafy

Graf 1 - Analýza Dovolené v Protektorátu – jednotlivé díly. Zdroj: ATO – Nielsen Admosphere.	38
Graf 2 - Analýza Dovolené v éře páry – jednotlivé díly. Zdroj: ATO – Nielsen Admosphere.	38
Tabulka 1 - Analýza Dovolené v Protektorátu – jednotlivé díly. Zdroj: ATO – Nielsen Admosphere.	41
Tabulka 2 - Analýza Dovolené v éře páry – jednotlivé díly. Zdroj: ATO – Nielsen Admosphere.	41

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK
Teze BAKALÁŘSKÉ diplomové práce

TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:

Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta:

Halva Tomáš

Razítko podatelny:

Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta:

2016/2017

E-mail diplomantky/diplomanta:

75819734@fsv.cuni.cz

Studijní obor/forma studia:

Mediální a komunikační studia, kombinovaná forma

Předpokládaný název práce v češtině:

Living history ve vysílání České televize: Dovolená ve starých časech

Předpokládaný název práce v angličtině:

Living History on The Czech Television: Holiday in the Olden Days

Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2012/2013):

LS 2018/2019

Základní charakteristika tématu a předpokládaný cíl práce (max. 1000 znaků):

Living history (v překladu živá historie nebo oživlá historie) je jedním ze subžánrů reality TV. Cílem living history je zábavnou a odlehčenou formou seznámit diváka s daným historickým obdobím a zároveň zachytit autentické reakce reálných lidí, kteří se do tohoto pořadu přihlásili jako účastníci. Základním principem je ukázat, jakým způsobem se člověk z 21. století bude chovat v historických okamžicích. V posledních letech se tento subžánr v zahraničí těší velké oblibě. Na obrazovkách českých televizí se zatím objevil jeden pořad, který pochází z dílny České televize – Dovolená v Protektorátu. V létě 2017 se začala natáčet druhá série, která se na obrazovkách České televize objeví v roce 2018.

Cílem práce je popsat subžánr living history a zároveň rozebrat projekty série Dovolená ve starých časech. V teoretické části bude práce zaměřena na vysvětlení a zařazení žánru reality TV a subžánru living history. V praktické části bude práce zaměřena na jednotlivé řady výše zmíněné série, nejprve na Dovolenu v Protektorátu a posléze na Dovolenu v éře páry. Jednotlivé řady budou rozebrány nejen z hlediska příprav, samotné realizace a konečné podoby pořadu, ale i z hlediska účinkujících, mediální úspěšnosti na trhu a kritiky.

Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu):

1) Úvod

Teoretická část

2) Žánr reality TV a jeho subžánry

3) Reality TV ve vysílání České televize

a) Proč reality TV? Určitá omezení ze strany Kodexu České televize

b) Nejúspěšnější pořady žánru reality TV na obrazovkách České televize

4) Living history jako subžánr reality TV

Praktická část

5) Série Dovolená ve starých časech

a) Základní informace o sérii Dovolená ve starých časech (informace, cíle projektů, obdobné formáty ze zahraničí)

b) 1. řada: Dovolená v Protektorátu

i) O pořadu Dovolená v protektorátu

ii) Co všechno předcházelo samotnému natáčení?

iii) Casting – základ kvalitního pořadu

iv) Jak Dovolenu v Protektorátu vnímali účinkující

c) 2. řada: Dovolená v éře páry

i) O pořadu Dovolená v éře páry

ii) Co všechno předcházelo samotnému natáčení?

iii) Casting – základ kvalitního pořadu

iv) Jak Dovolenu v éře páry vnímali účinkující

- d) Úspěšnost
 - i) Sledovanost
 - ii) Ocenění, ohlasy, recenze
 - iii) Srovnání se zahraničními formáty

6) Závěr

Vymezení zpracovávaného materiálu (např. konkrétní titul periodika a období jeho analýzy):

- Studium literatury – odborná literatura, analýzy, rozřazení žánrů.
- Analýza pořadů Dovolena v Protektorátu a Dovolena v éře páry
- Dostupné dokumentace ČT k jednotlivým pořadům
- Interview s PhDr. Lenkou Polákovou (kreativní producentkou ČT TPS publicistiky a dokumentární tvorby) a s účastníky pořadů Dovolena v Protektorátu a Dovolena v éře páry
- Statistiky sledovanosti, ratingu, share z MediaGuru

Postup (technika) při zpracování materiálu:

Nejprve teoreticky rozeberu žánr reality TV. Budu se jím zabývat jak z pohledu mezinárodního a českého prostředí, tak přímo z prostředí České televize. Posléze provedu rozřazení základních subžánrů reality TV, především pak subžánru living history. Tento subžánr popíši, vysvětlím a dále se jím budu zabývat v praktické části, ve které představím české pořady spadající do série Dovolena ve starých časech. Tyto pořady zanalyzuji a porovnáám jejich úspěšnost s obdobnými zahraničními projekty.

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a způsobu jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):

ZLATUŠKOVÁ, Kamila. Reality TV v ČT: Dramaturgická rozbuška, nebo veřejnoprávní pilíř?. Brno, 2017. Disertační práce. Janáčkova akademie múzických umění v Brně. Vedoucí práce Prof. Mgr. Jan Gogola.

Rigorózní práce Kamily Zlatuškové je v České republice unikátním dílem, které pojednává o široce obsáhlém žánru reality TV. Pod tento žánr řadíme široký okruh tematických pořadů – od kulturně založených pořadů přes pořady se zaměřením na životní styl až po pořady zacílené na určité sociální skupiny.

MURRAY, Susan. Reality TV. New York: New York University Press, 2004.

Susan Murray se v knize Reality TV zabývá otázkou, proč se žánr reality TV objevil. Aby odpověděla na tuto otázku, zabývá se nejen jednotlivým divákem jako takovým, ale také společností a průmyslem. Popisuje také, jak se žánr Reality TV objevil, vysvětluje, co žánr reality TV znamená a jasně definuje, co jej od klasických televizních formátů odděluje.

KAFKA, Misha. Reality TV (TV Genres). Edinburgh: Edinburgh University Press, 2012.

Kniha Reality TV (TV Genres) od M. Kafky se zabývá komplexní otázkou, zda je možné chápat reality TV jako žánr. M. Kafka v této knize zkoumá charakteristiky reality TV a zabývá se oborovými souvislostmi i mimo mediální svět. V této knize jsou posléze na základě stylových a klíčových koncepcí pořady žánru reality TV rozděleny do tří hlavních kategorií.

POSTMAN, Neil. Ubavit se k smrti: Veřejná komunikace ve věku zábavy. Praha: Mladá fronta, 2010.

V knize Ubavit se k smrti nalezneme kritický pohled na to, jakým způsobem se role televize vyvíjí. Autor v knize vyjadřuje svůj skeptický názor na přítomnost zábavy ve všech složkách programového schématu televize, především se skepticky vyjadřuje k existenci televizního zábavního průmyslu, který v televizní tvorbě dominuje. Tato kniha nereflektuje jen televizi, autor se v ní snaží poukázat také vliv zábavy v televizi na ostatní média, především pak také na společnost.

BEDNAŘÍK, Petr - JIRÁK, Jan - KÖPPOVÁ, Barbara, Dějiny českých médií. Od počátků do současnosti. Praha: Grada, 2011.

Jedna z nejznámějších českých knih, která pojednává o vývoji českých médií. Kniha reflektuje mediální vývoj v kontextu s českými i mezinárodními historickými událostmi.

McQUAIL, Dennis. Úvod do teorie masové komunikace. Praha: Portál, 2002.

Jedná se o knihu pojednávající o základech masové komunikace. Autor se zaměřuje na vliv médií na moderní společnost, na média jako mocenský prostředek a jako zdroj zábavy. Konkrétně se kniha skládá z kapitol, které se zabývají mediální teorií, masovou komunikací, kulturou, mediálními institucemi a strukturami, mediální produkcí a tím, jak média na jednotlivce (i společnost) působí.

Diplomové práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

ZLATUŠKOVÁ, Kamila. Reality TV v ČT: Dramaturgická rozbuška, nebo veřejnoprávní pilíř?. Brno, 2017. Disertační práce. Janáčkova akademie múzických umění v Brně. Vedoucí práce Prof. Mgr. Jan Gogola.

JINDROVÁ, Marketa. Perspektivy rodičovství: Docusoap Čtyři v tom pohledem diváků. Praha, 2014. Bakalářská práce. Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy. Vedoucí práce Mgr. Iva Baslarová, Ph.D.

KOŠŤÁLOVÁ, Soňa. Počátky a rozmach české docusoap. Praha, 2016. Bakalářská práce. Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy. Vedoucí práce PhDr. Milan Kruml.

KAŇÁKOVÁ, Andrea. Obyčejní lidé v prostoru mediálně konstruované skutečnosti (na příkladu reality show Prostřeno!). Praha, 2013. Diplomová práce. Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy. Vedoucí práce PhDr. Irena Reifová, Ph.D..

CHRISTOVOVÁ, Nela. Mediální konstrukce reality v žánru reality TV. Praha, 2016. Diplomová práce. Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy. Vedoucí práce PhDr. Milan Kruml.

Datum

Podpis studenta

.....

.....

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

.....
Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT **VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ** A VE **DVOU** VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNÝ FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI **VYZVEDNOUT** V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A **NECHAT VEVÁZAT** DO OBOU VÝTISKU DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE SCHVALUJE NA IKSŽ VEDOUCÍ PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY.

Seznam příloh

Příloha č. 1: Rozhovory s účastníky.

Příloha č. 2: Fotografie z příprav před natáčením Dovolené v Protektorátu.

Příloha č. 3: Fotografie z příprav před natáčením Dovolené v éře páry.

Příloha č. 4: Tabulky sledovanosti Dovolené v Protektorátu a Dovolené v éře páry.

Příloha č. 5: Grafy sledovanosti Dovolené v Protektorátu a Dovolené v éře páry.

Příloha č. 6: Statistika archivu mediálních sdělení.

Příloha č. 7: Rozhovor s režisérkou Zorou Cejnkovou.

Příloha č. 8: Vývoj sledovanosti v čase po jednotlivých dnech.

Seznam neveřejných příloh na datovém nosiči

Neveřejná příloha č. 1: Všechny díly pořadu Dovolená v Protektorátu.

Neveřejná příloha č. 2: Všechny díly pořadu Dovolená v éře páry.